

EGY AZ ISTEN.

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 20. • (80.) ÉVF. • 4. SZÁM. • 2010. ÁPRILIS • ÁRA: 2,00 LEJ

Öröm és megújulás

Három unitárius lelkész *lelki olvasmányával* és egy átfogó, vallásszociológiai érdekű felmérés „húsvét-kommentárjával” összpontosítunk idei áprilisunk központi ünnepére. Gyerő Dávid az egyház szervezeti működésének szintjeiről – s ezeken mentén a kellő és való világ olykor ellentmondásos találkozásáról – kínál áttekintést cikke első részében. Március 15-ének nyomait (egy „testvéri” Háromszék-Lupény kapcsolatban, egy kevésbé ismert Nyikó menti emlékhely felidézésében és két Homoród menti falu lelkes ünneplésében) fedezhe-

tik fel Olvasóink. Az egyházi átvilágítás és közelmúlt-kutatás újabb fejleményéről egy dokumentumot teszünk közzé, és felhívjuk minden Olvasónk figyelmét a Gondviselés Segélyszervezet pályázati felhívásaira. Két új rovattal is kiegészülünk: az egyik a vasárnapi iskolá(so)k számára kínál hónap-hoz kötött segítséget, a másik – a „Harmóniasarok” – az életvezetés, a testi-lelki-szellemi közérzet-ápolás kulcsait ajánlja.

Minden Olvasónknak szép ünnepet, boldog húsvétot kíván

a szerkesztőség

A tartalomból:

- 4 *Unitáriusok húsvéti hite*
- 6 *Felelősség és annak elhordozása*
- 8 *Egy kopjafa története*
- 11 *Nőiség és anyaság*

„Vesztetek erőt, minekutána a Szent Lélek eljön reátok” (ApCsel 1,8)

Az egyház hírei

• Nagy László főjegyző, a Marosi egyházkör esperese 2010. február 1-jétől való hatállyal lemondott esperesi tisztségéről. A megüresedett tisztség betöltésére február 27-én szerveztek választásokat. Az egyházkör új esperese Kecskés Csaba, a Marosvásárhely-kövesdombi egyházközség lelkésze lett.

• 37 éves korában Svédországban elhunyt Miklósi Vári Katinka unitárius lelkész. Temetése március 10-én volt Firtosmartonosban. A temetési szertartást Székely Kinga-Réka és Lakatos Csilla végezték. Bálint Beneczedi Ferenc püspök az egyetemes egyház nevében búcsúzott az évekig súlyos betegségben szenvedő, mégis rendkívül erős és kitartó lelkésznőtől.

• Március 11-én Marosvásárhelyen, a Kövesdombi Unitárius Egyházközség Bözödi György termében 18 órától könyvbemutatóra került sor. Tódor Csaba *Szavak a hídon. Tanulmányok a kontextuális teológia köréből* című kötetét Simó Sándor, a Székelyudvarhelyi Egyházkör esperese ismertette.

• Március 12-e és 14-e között Kolozsváron német és angol nyelven zajló nemzetközi konferenciára került sor *Az erdélyi unitarizmus gyökerei, szereplői, eszméi; fogadtatásuk a késő humanizmusban és Nyugat-Európa szellemi életében* címmel. Az Erdélyi Unitárius Egyház Dávid Ferenc imatermében zajló, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem kezdeményezésére létre jött konferencián neves hazai és külföldi előadók vettek részt. Az Unitárius Egyház részéről Kovács Sándor teológiai tanár, Molnár B. Lehel levéltáros, valamint Mikó Ferenc lelkész tartott előadást.

• Március 12-én Kolozsváron tartotta alakuló ülését az erdélyi magyar történelmi egyházak átvilágítási és közelmúlt-kutatási Szakmai Egyeztető Fóruma. Az alakuló ülés résztvevői sajtótájékoztatón ismertették a Szakmai Egyeztető Fórum szerepét, céljait, összetételét, valamint létrejöttének előzményeit.

• A Duna Televízió immár jó pár éve március 15-e környékén unitárius ünnepi istentiszteletet közvetít. Idén a Vallási Műsorok szerkesztőségének csapata Székelyderzsben járt, és március 7-én rögzítették a felvételt az unitárius templomban. Az istentiszteletet március 14-én közvetítették.

• Március 19-én került sor az Egyházi Képviselő Tanács (EKT) első évnegyedi ülésére Kolozsváron. Az ülést megelőző napokban a különböző állandó bizottságok tagjai gyűléseztek.

• A Képviselő Tanács elfogadta a különböző központi és bizottsági jelentéseket, értékelte az első évnegyedi gondnok-presbiteri konferenciákat, valamint a lelkészi értekezleteket. Az egyházi közelmúltutatást és átvilágítást előkészítő bizottságban Kecskés Csaba esperessé választása nyomán összeférhetlenség állt be, így a lemondása nyomán megüresedett helyre új tagot választott az EKT Márkó László személyében. Ismertették annak a húsz személynek a névsorát, akik az EKT határozata értelmében nem tettek eleget a személyes iratcsomó kikérésének. Az EKT ezen ülésén elfogadta az egyház 2009. évi központi zárszámadását is.

• Március 21-én a szentábrahámi unitárius templomban az ökumenikus imahét záró istentiszteletét követően került dr. Rezi Elek *Az Úr, a mi Istenünk, egy Úr* című könyvének bemutatására. Ugyanaznap a budapesti Szent Imre templomban jótékonyági koncertet tartott Mága Zoltán és Pitti Katalin a székelyderzsi templom freskóinak felújítására.

Brassóban március 7-én a hiterősítő hét zárórendezvényeként megtartották a Homoródkarácsonyfalváról elszármazottak találkozóját. Az istentiszteleti szolgálatot Benedek Mihály karácsonyfalvi lelkész végezte. Az istentisztelet végén Máthé Sándor óvárosi lelkész köszöntötte az

egybegyűlteket. A rövid ünnepi műsor után a meghívottak és családtagjaik – több mint száz személy – az új gyülekezeti házba vonult, ahol szeretvendégség keretében folytatódott a találkozás. Dr. Kovács Sándor teológiai oktató érdekes történelmi vonatkozású előadást tartott, majd Benedek Mihály lelkész Karácsonyfalva jelenéről beszélt. (Máthé Sándor)

A székelyderzsi egyházközség február 9-én gyülekezeti kirándulást szervezett Kolozsvárra, amelynek keretében a lelkész istentiszteletet tartott és az asszonykórus bemutatta a *Kenyér a múlt* című előadását.

Március 6-án az egyházközségben régi álom vált valóra: elkezdődött a gyermekek néptánc-tanítása

Március 13-án Fiafalvára szerveztek csoportos látogatást, itt az imahét keretében az asszonykórus is fellépett. (Demeter Sándor Loránd)

A székelymuzsnai egyházközségben március 15-e és 18-a között tartották az idei hiterősítő imahetet, mely alkalomból olyan lelkészeket hívtak meg, akik valaha ebben a gyülekezetben szolgáltak, illetve akik származásilag kötődnek a faluhoz: Katona Dénest, id. Kozma Albertet, Barabás Áront és Orbán Fitori Dezsőt. (Újvárosi Katalin)

A székelykeresztúri egyházközség Vasárnapi Iskolája március idusán 53 taggal előadta Petőfi Sándor *János Vitézét* a templomban. Emellett elhangzott Bartók Béla *Szegény leány vagyok én* című daljátéka, amelyet hangszeres kísérettel játszottak és énekeltek a vasárnapi iskolások. A díszes szereplés után a vasárnapi iskolások havilapjának 20. számát ünnepeltük meg. Örömmel tetézte, hogy március 20-án vendég szereplésre utaztunk Gyagyba.

A kisebb gyermekek után a Székelykeresztúr Gyöngye Unitárius Színjátszó Társulat tagjaival adtuk elő Méhes György *Széna vagy szalma* című bohózatát, illetve Szylveszter János *Nagy mosás* című darabját. (Mikó Amália)

Virágvasárnap – nagypéntek – húsvét

Arc a virágok között

Az Újszövetségben gyakran olvashatunk Jézus életének olyan mozzanatairól, amikor elismeréssel, tisztelettel veszik őt körül kortársai. A kánai menyegző, a Hegyi beszéd, az ötezrek megvendéglése, Jairus leányának vagy Lázárnak a feltámasztása, a Bethesda tavánál történt gyógyítás nagyszerűségével, rendkívüli voltával méltán vívta ki az elismerést. A názáreti ácsmester fiát, aki végül népe tanítója és az utána következő évezredek nagy példaképe lett, ma már általános vallási tisztelet övezi.

A jeruzsálemi bevonulás szintén nagyon sokakat mozdított meg. Elterjedt a hír, hogy jön Izrael várva várt messiása, a föl Kent, aki szabadtást hoz népének. Úgy gondolták, ő lesz a régen várt király, aki visszahelyezi a választott népet Isten „kegyelmi” állapotába. Remélték, hogy ez a király elhozza a tisztességet és a méltóságot, a szenvedések jutalmát, és új helyet, új szerepet jelöl ki a zsidó népnek a történelem színpadán. Belső látásunknak nem nehéz megleveníteni a jelenetet.

De meglepetések egész sora következett: nem pompával és fényes kísérettel lovagló hadvezér érkezett, hanem egy szegényes öltözetű fiatalember, számárháton. Csendes volt, lelkében mély gondolatok laktak. A közeli ünnep kavalkádjában a kinyílt szívek öröme, a ledobott felsőruhákra, a pálmaágakra itt lép rá virágvasárnap egy árnyéka, egy másik értelme.

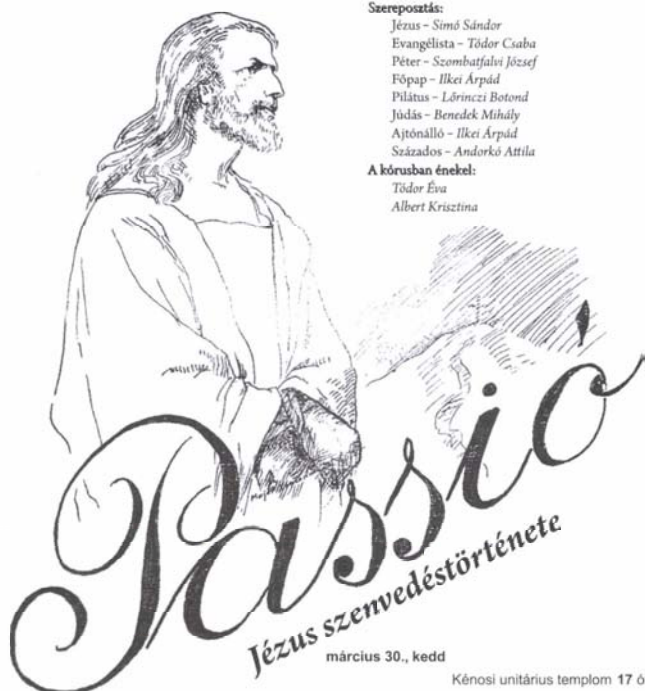
Jézus csendesen ült a számárhátán, és nem szólt a népünnepele ellen. Láthatólag nem zavarta a tiszteletadás. Határozott volt az úticélja: ment a templom felé. Az Írás kutatói szerint többször járt már Jeruzsálemben – mások azt mondják, hogy ez volt az első alkalom –, az viszont tény, hogy ez volt az *utolsó* megérkezése Jeruzsálembe.

Vajon miért maradt ennyire higgadt, ilyen komoly? Mi tette „védetté” az ünneplő tömeggel szemben, miért volt látszólag közömbös az emberek öröme láttán? Mennyire volt tisztában hivatásával, mennyire azonosulhatott az Ézsaiás könyve 54. részében megnevezett szenvedő szolgálóval, hogy békességet hozzon, egy valamikori új Kánaánt? Akik körülvették, *politikailag* kétségkívül hittek ebben az ígéletben, nyilván ezért is volt annyira fellelkesülve az utcára áramló tömeg.

Jézus számára azonban nem a trón, hanem a templom volt az úticél.

De ami ezután következik, az még megdöbbentőbb: Jézus kötélrostot vesz a kezébe, és a templomból kiúzi a galambárusokat, a pénzváltókat, a kereskedőket. De hát nem a megbocsátást hirdette ez az ember? Nem vállalt asztalközösséget a bűnösökkel, a vámszedőkkel, nem bocsátott-e meg a házasságtörő asszonynak, nem tisztította meg a tisztátalan lelkeket? Most, a kufárokat kikergetvén a templomból az intolerancia legszélsőségesebb példáját adja!

Távolabb, az oszlopok között ott állnak a farizeusok, az írástudók, a nép professzionista tanítói, a zsidó vallásos élet tekintélyes személyiségei, a nagy tiszteletűek vagy főtisztelendők... akik mindent tudtak a vallási törvények *szövegéről* és betartatásuk eszközeiről. S akkor jön ez a harminchárom éves fiatalember, szinte dühkitörésben „bontja meg” a hangulatot a templomban. Aztán meggyógyít néhány nyomorultat, akik ott fekszenek a templom lépcsőin, és várják a vigasztalást. Jézust továbbá gyermekek veszik körül – mint olvassuk – a templom előcsarnokában. Kint, a bejáratnál, még mindig van, aki a tömegből kiáltja, hogy „hozsánna, dicsőség a Dávid fiának, áldott, aki az Úr nevében jön!” Összetett, mozgalmas kép, furcsa hangulat...

Szereposztás:

Jézus – Simó Sándor
Evangélista – Tódor Csaba
Péter – Szombatfalvi József
Főpap – Ilkei Árpád
Pálátus – Lárincki Botond
Júdás – Benedek Mihály
Ajtonáló – Ilkei Árpád
Százados – Andorkó Attila

A kórusban énekel:

Tódor Éva
Albert Krisztina

március 30., kedd

Kénosi unitárius templom 17 óra

március 31., szerda

Homoródújfalvi unitárius templom 15 óra

Homoródszentmártoni unitárius templom 17 óra

április 1., csütörtök

Homoródjánosfalvi unitárius templom 15 óra

Városfalvi unitárius templom 17 óra

április 2., péntek

Homoródkarácsonyfalvi unitárius templom 17 óra

Homoródszentpáli unitárius templom 19 óra

Átdolgozta és énekkarra alkalmazta:

Péterffy Gyula
teológiai zenetanár

Az énekkar vezetője:

Tódor Éva
énekes

folytatás a 2. oldalon

Tódor Csaba

Arc a virágok között

folytatás az 1. oldalról

A papok felhorkannak: mi zavarja meg az évszázados rendet? Mi ez a nagy zaj? Innen, ettől a ponttól kezdődik Jézus végtörténete, amelyet mindannyian jól ismerünk – amely a nagypénteki kereszthalálban tetőződik majd.

Mindazok a képek, víziók, érzések, amelyek bennünket virágvasárnaphoz kötnek, emberi keretek között valósulnak meg. Amit értelemmel, gondolattal, szívvel fel lehet fogni, el lehet képzelni, az mind emberi körülményre vall. A virágvasárnapi „képnek” azonban van egy másik dimenziója is. Az, hogy Isten az ő szolgáját és prófétáját elindítja a nép felé, elküldi a nép közé. Fogalmazhatunk úgy is, hogy prófétája révén Isten elindul az elhült, megkövesedett, törvényes előírások közé beszorított lelkű nép közé. Ha a nép nem tud megindulni Isten (és temploma) felé – mert a zsidók, minden látszat ellenére, megdermedt szívvel éltek a rituális szabályok sokasága között –, akkor a megbocsátó, szerető és gondviselő Atya indul el az emberek felé.

Jézus rövid életét állandó motívumként kísérte végig a „farizeizmusnak” valló ellene-mondás. Hiszen a „betartásból” és „betartatásból” hiányzott a lélek, az érzés, a jóindulat, a szeretet, az egyéni érintettség, a felindultság Isten és ember iránt. Hiányzott az elemi istenszomszomság. Az emberek csak azt tartották be, amit a főpap, a vallási közösség, a társadalmi szokásrend vagy a rituális törvények követeltek meg – de többet nem. Már nem kérdezték meg őszinte magányban: hogyan juthatnék el Istenemhez, hogy tudnék saját érzéseimmel és szavaimmal szólni, vallani, megbocsátani. Jézus viszont a maga rendjén nem egy villámló tekintetű és megtorló hajlamú demiurgoszról beszélt, hanem egy *szerető* Atyáról, aki *jóságában* teremtette a mindenséget, aki létezésünk alapja, életünk pásztora. Jézus a vallásos üzérkedést, az állattemekkel megvásárolható „helyettes elégtételt” űzte ki a templomból.

Értjük-e, miért volt ennek a számarháton ülő embernek komor az arca? Felfogjuk-e, miért nem törődött különösebben az őt ünneplő tömeggel? Istenhez vágyott, hozzá ment! Isten küldte őt az emberek közé, hogy gyógyítson, szemeket nyisson fel, lépteket indítson el, hogy bűnöket bocsásson meg, hogy megdermedt szíveket feloldozzon, hogy szeressen. Isten éppen azért küldte el, hogy *emberi* módon éreztesse meg az emberrel: nem vagyunk magunkra hagyatva.

És *mi?* Mi mennyivel lettünk jobbak az utóbbi kétezer esztendőben? Hiszen vasárnapról vasárnapra halljuk: Isten megbocsát, Isten szeret, ő a jó Atya, s te tehetsz bármit, mert nagyszívűsége folytán „happy end” lesz a vége.

A számarháton baktató Jézust végül is a pálmalengatók nem fogadták el messiás-ígéret beteljesülésének. Virágvasárnapot lehet tehát úgy is nézni, mint egy nagy félreértést. Jézus emberségével, szeretetével és alázatával jött közénk. Amikor valaki a bizalmunkat megnyerni érkezik hozzánk, többnyire pénzével és hatalmával érkezik. De az *ilyen* érkezőkbe már annyira belefásultunk, hogy már azoknak sem hiszünk, akiknek a poggyászában „csupán” jóindulat és igaz beszéd van.

Nagypénteki ima

Gondviselő Istenünk, szerető jó Atyánk! Hálát adunk neked gondviselésedért, hogy a Veled való közös találkozásunknak egy újabb alkalmát megérhettük. A mai nap a Te igaz fiad halálára és áldozatvállalására emlékezünk. Amikor ezt tesszük, nemcsak Jézus halálát gyászoljuk, hanem egész életét felidézzük. Arra a példaadó életre emlékezünk, amely nem fullad a nagypénteki gyászba, hanem a karácsony és húsvét közötti nagypéntekkel együtt válik teljessé.

Amiként a mai nap hajnalát madáracsicsérgés jelezte, úgy a nagypéntekhez vezető út is karácsonnyal kezdődött egykoron. Hálát adunk neked, teremtő Atyánk, Jézus születéséért, azért, hogy e világra küldted az emberiség nagy barátjaként és igaz tanítómestereként. Továbbá köszönjük, hogy jellemünk és cselekvő akaratunk nyomán bennünk is bármikor megszülethet. Úgyszintén állandó hálával tartozunk neked a mindenkor személyes karácsonyainkért, például amikor családunk új léttel teljesedik ki, amikor sikerül akaratod szerint cselekednünk, amikor életünkben az igazi értékek érvényesülnek, vagy amikor egyszerűen jó napunk támad.

Köszönjük, jó Atyánk, azt a tökéletes életpéldát, amit a názáreti Mester számunkra oly hitelesen felmutatott. Valláserkölcsei életünk alapját ma is az ő tanítása és példája képezi. Alázatos jellemével egyszerre volt ő a szegények és a gazdagok királya, aki nem nézte a bőr színét, a társadalmi rangot vagy az értelem csiszoltságát. Ehelyett a belső értékekre tekintett, embertársai lelkét nemesítette, és az igazán szükséges elérésére igyekezett rávezetni őket. Ennek rendjén a legmélyebb alázattal, ugyanakkor a leghatékonyabb erővel munkálkodott a Te országod földi viszonyainak megvalósításáért. Hitelességet végső áldozatvállalása koronázza meg. Erre a Jézusra tekintünk hát példaképként karácsonykor és nagypénteken egyaránt, és nem a csillagok között vagy a mindenkor ünnepek középpontjában keressük őt, mert annál sokkal közelebb áll hozzánk. Szellemissége bennünk is tetten érhető, hatása általunk is megteremthető, hiszen az ott van, ahol a tiszta szív, a feltétlen jó szándék és a másokért élés akarata munkálkodik.

Gondviselő Atyánk! Életünk és a történelem uraként megengedted nekünk, hogy közel kétezer év távlatában a gyászos nagypéntek hálaadó emlékünneppé alakulhasson. Más egyházi előjáróink és hőseink emlékünnepeknél többet jelent számunkra nagypéntek: saját mulandóságunkra és földi életünk korlátoltságára is emlékeztet minket. Nyelvi eszközként is jelzi, hogy életünkben bármikor nagypéntek következhet. Nem tudjuk, mikor és hol szembesülünk nagypéntekkel, mint ahogy nem tudjuk, a közeljövőben bölcsőt ringathatnak-e karjaink vagy koporsó mellé vezetnek lépteink. Lehet, hogy kórházi folyosón, lehet, hogy országúton, lehet, hogy telefonkagylót emelve, vagy családi ajtónkat ismeretlen hírhozónak megnyitva szembesülünk újabb nagypéntekkel. Mindezek emberi létünkkel járó eshetőségek, amelyeket nem lehet kiiktatni életünkéből, azonban fel lehet készülni rájuk. Amiként a halál és a gyász elkerülhetetlen, úgy adott

lehetőség számunkra a hit és a bizalom is, amelyekkel felvértezve nem az előbbieket miatti félelem bénaságában szorongjuk végig napjainkat. Mindehhez hinnünk kell, jó Atyánk, hogy te nem oka és okozója vagy a szenvedésnek, hanem oltalma a szenvedőknek és vigasztalója a gyászolóknak. Hinnünk kell, hogy te mellettünk vagy mindig és a mérhetetlen szenvedéshez, illetve a gyász súlyához méred a segítséged. Add, hogy a gondviselésedbe vetett bizalmunkkal birtokunkba kerüljön az a hit, amely segít elviselni a mindenkori szenvedést, és tompítja a koporsókra hulló göröngyök fájdalmasan visszacsengő hangját. Ezzel a hittel taníts minket imádkozni a bajban és együtt élni a fájdalommal. Nagypéntek ünnepén ennek a hitnek a megerősödéséért fordultunk hozzád. Köszönjük, hogy meghallgattál. Ámen.

Szabó László

Tűnődés az örök életről

Húsvét. Az a keresztény ünnep, amely a legtöbb titkot rejti, melyben a legtöbb miszérium van. Mély gondolatokat ébreszt. Most nem születést, termékenységet ünneplünk, nincs évforduló, hanem az örök élet diadalát, a halál feletti győzelmét, az életet magasztaljuk. Mennyi kérdés fogalmazódik meg ilyenkor!

Kányádi Sándor versét idézem, mint gondolatindítót: „Eltűnődtem. A magas ég / tűnődésre elég tágas, / s csöndessége bennem olykor / reményt reményre zöld-ágaz. / Most is, hogy ott nézelődtem, / megkapott a végtelenség. / Úgy éreztem, mintha máris / fönna csillagok közt lennék.”

A végtelenség – a tér- és időnélküliség – a gondolkodó ember örök vágya, mert az ember valóban ősidőktől fogva egy nyitott világban él: nyitott a múlt felé az emlékezet által, és nyitott a jövő felé, a gondolatai, a hite által. Az univerzum végtelensége kitágítja földi létünket, és annak ellenére, hogy fizikailag nagyon is kötöttek vagyunk, gondolatainknak nincsen határa. Az idézett vers szerint is a csillagok közé lehet kerülni. De szabad gondolatainknak is láthatatlan az elmúlás és annak következményei.

Több mint tíz évvel ezelőtt egy kiránduláson vettem részt Rómában. Az egyik kápolna kriptájában mumifikálódott holttestek voltak koporsókban. A testek pergamenszerűvé preparálódott bőre megtartotta a külső formát, de az egykorvolt emberek teste belülről teljesen szétporladt. Megdöbbenő volt a több száz éves holttestek látványa. Egyik társam megjegyezte: „Ennyi marad majd belőlünk is. Nem sok...”

Vajon valóban csak ennyi marad a halál után? Legjobb esetben egy összezsúrt bőrburok (ha különlegesen balsamozták) – vagy ennyi sem? Mind pillanat-, percemberek vagyunk? Most lelkészként sokszor állok koporsó mellett, és vigasztaló szavakat mondok, az örök élet reményét, a valamilyen formában továbbélést sugallom, mert ezt is hiszem és hirdetem. Az emberek ősidőktől fogva hittek egy halál utáni folytatásban, a mito-

lóriában az árnyak jól szervezett birodalomban éltek, a mítoszokban mindig jelen van a halál utáni lét is. Minden nép hitt a lélek, a szellem továbbélésében még a materializmus megjelenése előtt, de egyedül a keresztény vallásban jelent meg a testi feltámadás hite. Ennek az új hitnek az alapja Jézus csodálatos feltámadásának mítosza, a húsvéti örömhír, amely emberek millióinak adott évszázadokon keresztül belső erőt és reményt.

Mit jelent azonban a húsvéti örömhír a mai, a 21. századi embernek, és nekünk, unitáriusoknak? Korunkban a feltámadást és az öröklétet sokkal tágabb összefüggésekben kell megvizsgálnunk ahhoz, hogy magunkévá tegyük a gondolatot. Feltámadás csak halál után lehet, és halál csak életet követhet. Így az életről kell először a gondolatsort megkezdünk.

Mi az élet? Titok. Titok, hogy az atom-molekula-sejt szerveződésből miként jött létre ez a sokszínű világ, ezernyi változat rendszere. A tudomány számára végképpen megmagyarázhatatlan az embereknél megjelenő tudat, ami átveszi egész lényünk felett az uralmat. Tényként megállapíthatjuk azt is, hogy az Életet elpusztítani nem lehetett, sem természeti katasztrófákkal, sem az emberek sokszori próbálkozásai által. Elpusztítható egyáltalán? Állatfajok, növényfajták kihaltak ugyan, de az ember, a tudatos lény, akinek ott van képzetében az örök szó értelme – az ember, ő megsemmisülhet?

A mai, esetleg vallástalan ember is hisz valamilyen transzcendentálisban létét illetően. Mindenki arra gondol, hogy halála után nem tűnik el teljesen, marad valami belőle: az emléke, vagy szerves anyagként egy más élőlény, vagy az új számítások szerinti 21 gramm lelke...

A vallásos embernek könnyebb a válaszadás, mert a világmindenség teremtője Isten. A földi világ, a végtelen kozmosz egy isteni alkotás része, amelyben rend van, és mindennek célja van. Mennyire csodálatos a legapróbb részletekig kidolgozott működés, milyen harmónia jellemzi a sokszínűséget is! Ugyanakkor ez a világ valós, létezik, látható – „csupán” végtelen. Isten örök, és az általa teremtett világmindenség is az. Akkor csak a földi élet lenne véges? Akkor mi volt a célja teremtésünknek? Csak a Vörösmarty által megfogalmazott feladat: „Küzdeni erőnk szerint a legnemesbékért”? Nem lehet csak földi célja életünknek, ha a teremtett végtelen kozmosz részei vagyunk!

Ha a fizikai feltámadás nem történhetett és történhet meg, Isten teremtményeként hisszük az élet örökkévalóságát – de mi a kapcsolata az örök életnek Jézussal és Húsvétal?

Jézus az unitárius hitvallás szerint ember volt, Isten és ember iránti szeretet rendkívüli példáját nyújtotta az emberiségnek. A megkínzott test meghalt nagypénteken, de a szeretet nem halhatott meg! Jézus feltámadásának eszmei üzenete csodálatos igazságot hordoz: a szeretet megmaradását. Pál érdekes megállapítása a korintiakhoz írt levelében (1Kor 15,44), hogy a feltámadt test *szellemi* (görögül *szóma pneumatikon*). Nem magyarázza bőve-

folytatás a 4. oldalon

Mikó Ferenc

Tűnődés az örök életéről

folytatás a 3. oldalról

ben, mi is ez a szellemi test, de arra gondolhatunk, hogy a fizikai testünk térbeli volta miatt bizonyos kötöttséget is jelent, míg a szellemi test korlátoktól mentes, időhöz nem kötött, örökkévaló. De mikor történik meg a fizikai testből a szellemibe való átmenet? – ez egy újabb kérdés, teológusok vitáinak témája. Az egyik lehetséges válasz: a halál pillanatában. Annyi azonban tény, hogy Isten legjobb gyermekének, Jézusnak a jósága és szeretete, engedelmsége Isten iránt megmaradt, és ez a húsvéti örömhír. Minden keresztény embernek vágya a Jézus felé való haladás, az Ő példájának követése, mert tiszta lény egy világot változtatott meg, gondolkodást alakított át.

Húsvét ünnepe pedig Jézushoz kapcsolódik, a halála után először a tanítványok, majd mind többen rá-

döbrentek, hogy nem lehet keresztre feszíteni a testtel együtt az eszméket is. És a húsvét ünnep maradt. De ünnep azért is, mert – amint Mircea Eliade is vallotta – a vallásokban az öröklét egy állandó, körforgásos ismétlés, ciklikusság. A ciklusok indítója egy vallási ünnep, mikor az embereknek alkalma nyílik újraélni azt az időt, amelyben hitük szerint kapcsolatban álltak isteneikkel. Kilépnek, a valóságból és az örökkévalóságra, mozdulatlan időre lelnek. A keresztény ember nem egy meghatározatlan ősi múltba lép vissza, hanem egy történelmileg meghatározott időbe, Jézus halálához, és egy kegyetlen világban a szeretet diadalát látja a gonoszság felett.

Isteni teremtettségünknel fogva hinnünk kell az öröklétben, Jézus végtelen, mindent túlélő szeretetét kell példaként szívünkben hordoznunk. Ünnepejük meg minden húsvétkor az Élet és a Szeretet diadalát az elmúlás felett: az örök életet!

Unitáriusok húsvéti hite – egy felmérés fénytörésében

Széleskörű felmérés készült a közelmúltban az unitáriusok vallásosságáról. Mintegy 700 embert kérdeztünk meg, akiket az egyházközségek lélekszámának megfelelő arányban véletlen mintavétellel választottunk ki az egyházfenntartói listákról.

Ebben a rövid írásban arról szeretnék számot adni, hogyan vélekednek híveink húsvét tartalmáról. A kereszténységben a húsvéti ünnepben konkretizálódó teológiai tartalom középponti jelentőségű, más tartalmak ehhez viszonyíthatóak. Induljunk ki abból, hogy ez nincs másként az unitáriusoknál sem. Tekintsük tehát ez alkalommal a kérdőív húsvétra vonatkozó kérdését az alapkérdésnek, amelyet számos más kérdés összefüggésében is megvilágítottunk.

A kérdés így hangzott: *Ön húsvétkor milyen arányban ünnepli a következőket?* Válaszként öt kijelentéssel való egyetértés fokát lehetett megjelölni, ahol az 1-es az „egyáltalán nem”, az 5-ös a „leginkább egyetérték” álláspontot fejezte ki. A válaszok szabályosan növekvő számértékét rendezett skálaként tekintve, a válaszokat átlagolva a következő értékeket kapjuk:

Húsvétban ünneplem: (az értékek csökkenő sorrendjébe rendezve)

hogy Jézus eszmei győzelmével az emberi jóság győz a gonosz erői felett.	3,91
az örök életet, melyet Jézus Isten szeretetéről szóló tanítása mutat meg.	3,82
a természet megújulását mint Isten gondviselését és az örök élet bizonyosságát.	3,76
hogy Jézus testileg feltámadt, ezért mi is fel fogunk.	2,22
Számomra húsvét csak egy formális keresztény ünnep.	1,56

Látható, hogy az „unitáriusabb” válaszok kapták a magasabb értékeket. Az alapján, hogy a válaszadók hány százaléka értett teljesen egyet a kijelentéssel, ez a következőképpen alakul: Jézus eszmei győzelme (42,6), Jézus tanítása alapján felismerhető örök élet (43,9) és az örök élet bizonyosságát és Isten gondviselését igazoló természet megújulása (40,4). A legalacsonyabb értéket a „csak egy formális ünnep” kapta (5,9). Figyelemre méltó ugyanakkor, hogy a testi feltámadás hite is meglehetősen magas értéket kapott (15,2). A testi feltámadással egyáltalán egyet nem értők százalékaránya 53,8, a többiek (31%) valahol a bizonytalankodók táborában helyezkednek el.

Érdeemes közelebbről is megvizsgálni ezt az eredményt. A magas értékű válaszokból emeljük ki felváltva az elsőt és másodikat, valamint külön vizsgáljuk meg a testi feltámadást. Mindezeket vessük össze néhány demográfiai és vallási mutatóval!

Nemek szerinti megoszlásban nem mutatható ki szignifikáns különbség a válaszadók között.

A lakhely típusa szerint azonban szignifikáns a különbség: a falun élők közel 20%-kal nagyobb arányban azonosultak az unitárius hitelvekkel, mint a városban élők. Ez azonnal felveti a vallási szocializációval és médiafogyasztással való kapcsolat kérdését.

Vallási szocializáció tekintetében emeljük ki a szülő vallását és a korábbi vallásoktatásban való részesülést.

A szülő vallása tekintetében kijelenthető, hogy a szülők vallási származása nem jelent szignifikáns eltéréseket eredményező tényezőt a válaszadók húsvéti hitére nézve. *A gyerekkori vallásoktatás* tekintetében már kimutatható a különbség. A pozitív unitárius hitet jelentősen nagyobb arányban képviselik azok (70% körül), akik rendszeres iskolai és/vagy rendszeres parokiális vallásoktatásban részesültek, kevésbé azok, akik csak a konfirmációs felkészülésben részesültek. Hasonló a helyzet a feltámadás hitével, csak fordítva: itt a rendszeres vallás-

oktatásban részesülők nagyobb arányban jelennek meg a határozottan elutasítók között (65% körül), viszont nem jelennek meg kisebb arányban a feltámadás hitét elfogadók között (20% körül).

Médiafogyasztás tekintetében leginkább arra lehetünk kíváncsiak, hogy a feltámadás hite milyen viszonyban áll saját és a más felekezetek vallási műsorának és sajtótermékeinek a fogyasztásával. Meglepőnek tűnik, hogy azok, akik rendszeresen hallgatják az unitárius rádiós istentiszteleteket, nagyobb arányban nyitottak a testi feltámadás elfogadása iránt, mint azok, akik saját bevallás szerint soha nem hallgatják. Ugyanez a kép tárul elénk a más felekezetek rádiós istentiszteleteivel kapcsolatban is. Elvárásainknak megfelelőbb helyzet, hogy a pozitív unitárius húsvéti hittételek elfogadásában az unitárius rádióműsorok rendszeres hallgatói a leghatározottabbak. És végül, hogy egy sajátos vallási műsort kiemeljünk, a magyarországi Hit Gyülekezete által szerkesztett *Vidám Vasárnapra* is rákérdeztünk. Itt a feltámadással egyetér-

tők aránya 50% körül mozog (szemben pl. az adást nem nézők 15%-ával), de innen kerül ki a némileg eszkatologikusan is érthető „eszmei győzelem” legnépesebb táborra is (az egyetértők aránya közel 90%!).

Az ellentmondásosnak tűnő eredmények értelmezésére – mélyebb vizsgálódás nélkül – talán megkockázatható az a feltevés, hogy a jelenség magyarázata az elvilágiasodással és nem annyira az unitárius öntudattal áll kapcsolatban. Azok, akik általában kerülnek a vallási műsorokat, jóval nagyobb arányban utasítják el a sarkalatos teológiai/dogmatikai tételeket, mint azok, akiknek a vallási érdeklődése a médiafogyasztásban is megmutatkozik.

Ezt látszik megerősíteni a *templomlátogatási szokásokkal* való összevetés is. Miközben a pozitívabb tételek esetében szignifikáns különbség nem mutatható ki, a feltámadás hitének az elutasításában a leghatározottabbak a templomba soha vagy a nagy ünnepeknél is ritkábban járók. A legbizonytalanabbak a nagy ünnepeken templomba járók. A rendszeres templomlátogatók a leghatározottabbak: a testi feltámadást 65% körül elutasítók mellett az azt vallók 20%-a válaszol, és csak a fennmaradó rész osztozik a bizonytalan válaszlehetőségeken.

Szintén erősíteni látszik az előbbi feltevést, ha a *valóságosságra* kérdezzük rá általában. Itt újra az állapítható meg, hogy a magukat vallásosnak mondók mindenik húsvéti állítással jóval nagyobb mértékben értenek egyet, mint a magukat nem vallásosnak mondók.

Végül az *elvégzett legmagasabb iskola* tekintetében a következő kép tárul elénk: a feltámadás hite egyenes arányban csökken az iskolázottsággal; némileg kivételt csak a szakiskolát végzettek jelentenek, akik mind a 8 osztályt, mind a 4–6 osztályt végzetteknel nagyobb mértékben ünneplik húsvétkor a feltámadást.

Összegzésként, a rész kiragadásának kockázatával, néhány megállapítást tehetünk. Annak ellenére, hogy sokak elvárásának megfelelően az unitárius hit a modern kor hatásait magába ötvözve inkább a tanult emberek vallása lehetne, a felmérés itt bemutatott része inkább azt sejteti, hogy az unitárius hitet falun tisztább formában őrzik és gyakorolják. (Természetesen nem feledkezhetünk meg arról, hogy a városi gyülekezeteinkben nagyon magas a vidékről származó hívek száma; inkább arról van szó, hogy a népvallási jelleg erős kulturális beágyazottság mellett a hitelvi átörökítést elősegíti.)

A sajátos unitárius hitelvek átörökítésében a családon belüli vallási szocializáció hatékonysága elenyésző, és a vallásoktatás hatékonysága is számos kérdést vet fel.

A vallásukat rendszeresen gyakorló unitáriusok közel egyötödétől távol állnak a sajátos unitárius hittételek.

A legmeghatározóbb vízválasztó az, hogy valaki mennyire tartja magát vallásosnak. A magukat vallásosnak tudók természetesen szívesebben járnak templomba, és fogyasztanak vallási médiatermékeket, és elsősorban ezek a hatások határozzák meg vallási felfogásukat, többnyire függetlenül felekezeti hovatartozásuktól.

A mutatók statisztikai eloszlása határozottan jelzi az unitárius hittételekről való valamiféle kollektív tudás jelenlétét, de az arányok önmagukban is elgondolkoztatók és cselekvésre indítók.

Czire Szabolcs

Felelősség és annak elhordozása – 1

avagy kinek mi (lenne) a dolga az unitárius egyházban?

Unitárius egyházi szervezetünk és annak tevékenysége *hármasszoros felosztású*: egyházközségi, egyházköri és egyetemes egyházi. Az alapvetően az Alaptörvény 3. cikkelye szövezi le, amely szerint az egyház, szervezeti felépítésének megfelelően, rangfokozatú hatóságok által kormányozza magát. A törvény szövege pontosítja az egyes szintek közötti viszony milyenségét is: a magasabb fokú hatóságok az alacsonyabbakkal szemben irányítói és felügyeleti jogot gyakorolnak a kölcsönös segítség és a közös célok megvalósítása érdekében.

E hagyományos szervezeti felosztás életképessége az utolsó fél évszázad alatt sok tekintetben *halálos* átalakuláson ment át. A középső, egyházköri szint többnyire élet nélkül maradt, míg a másik két szint jellegzetessége gyökeresen megváltozott. Az egyházközségek, megfosztva hagyományos erőforrásaiktól és elárasztva tagjaik életformáját fel(há)borító változásokkal, többnyire egy minimális tevékenység takaréklángon való éltesítésére rendezkedtek be; a felelősség csak a saját portán előálló szükségletek kezelésére terjed ki.

Az egyetemes egyházi szervezet felelőssége ezzel szemben a központosítások következtében elhordozhatatlanul megnövekedett: helyi és regionális jellegű szükségletek kezelésére is egyaránt feléje irányul a szervezési, pénzügyi, képviselői, szakértői és intézési elvárások sora. Ezeket az elvárásokat azonban – és a kezelésük iránti felelősséget – sem emberi erőforrásai, sem tárgyi felszereltsége, sem pedig szervezeti kultúrája tekintetében nem tudja kellőképpen elhordozni.

Ez a folyamat éppen ellentéte annak az erővonalnak, amely vele egy időben Európában a közösségi öntudatot, majd intézményeket segített megerősíteni. Hogy divatos, európai szóval éljünk, egyházi kultúránk a *felelősség szubszidiaritása* ellentétének: a *felelősség központosításának* megélésére rendezkedett be. Euró-

pai meghatározás szerint ugyanis a szubszidiaritás elve szerint minden döntést azon a lehető legalacsonyabb szinten kell meghozni, ahol a legkedvezőbb informáltság, a döntési felelősség és a döntések hatásainak következményei a legjobban láthatók és érvényesíthetők.

Ennek egyházi lefordítása szerint az egyház felső hatóságaira csak azokat a jogköröket szabadott volna átruházni, amelyeket hatékonyabban lehet egyetemes egyházi szinten gyakorolni, mint az önállóan eljáró egyházközségekben vagy az egyházkörökben. Hogy nem így történt, annak számos tényezője közül csak a legfontosabbat emeljük ki: az egyház nem tudta kezében tartani sorsát, és érdekeinek megfelelően hozni döntéseit. Igaz, hogy ez a mentés csak a rendszerváltásig igaz, attól kezdve már más akadályozó tényezők jöttek.

E bevezető megállapítások fényében lássuk, mit jelent a gyakorlatban egy-egy szinten az egyház mint szervezet tevékenysége. A leírás célja nem a kritika, hanem az unitárius szervezeti kultúra jellegzetességeinek leíró jellegű bemutatása. A minden szinten beindult és a változásokat előkészíteni hivatott stratégiai tervezésnek ugyanis mindig a jelen állapotok valóságához számbavételéből kell kiindulnia.

Az egyházközség: hagyomány és minőség

Az egyházközség szervezeti értelemben vett autonómiája elméletileg elégséges az egyházi törvényekben kimondott céljai eléréséhez: belügyeit maga igazgatja hatóságai, tisztviselői és tisztségviselői által, a felsőbb hatóságok irányítása és felügyelete alatt. Ez az autonómia azonban a gyakorlatban több szempontból is függőséggé alakult át: életképesség helyett gyakran éltetés-képesség lett a próbaköve.

Egyházközségeink zömének tevékenysége elsősorban *lelkész-függő*. Az

Alaptörvény elméletileg négy nagy területre bontja a lelkész hatáskörét, kötelességeit és jogait: hitéleti, lelkipázközi, nevelői és ügyintézői tennivalókra. A gyakorlatban azonban annyi ügyintézői – szervezési, pénzügyi, gazdasági, építészeti, erdészeti, földművelői, könyvelői, nyilvántartói és egyéb – tennivaló nyomja a vállát, hogy alig marad ideje és szellemi ereje lelkészi munkája igazi lényegére: a szószéki szolgálatra, a lelképásztori gondozásra és a nevelésre. Segítségét egyfelől a világiak részéről kaphatna, akik az előbbieken felsorolt ügyintézői felelősséget fokozatosan átvehetnék tőle. Másfelől a szakmai továbbképzés jöhetne segítségül, amelynek rendjén a lelkész *lelkészként* erősödik meg és lesz maga is jobb erőforrássá.

Erdélyi unitárius hagyományunk a lelkész szervezeti szerepére nézve egy sajátos minőséget talált ki: *egy időben* fizetett tisztviselője és választott tisztségviselője is az egyházközségnek (az Alaptörvény ugyanezen kettős felelősséggel ruhazza fel még az egyházkörben az esperest és az egyetemes egyházban a püspököt, ellentmondásos módon kijelentvén, hogy *rajtuk kívül* a tisztviselői és tisztségviselői hivatalok egyidejű betöltése összeférhetetlen). A nyugati demokráciákban ez a kettős szervezeti felelősség nem lehet fel, mert ott elképzelhetetlen, hogy egy végrehajtási hatáskörrel megbízott személy döntési joggal is bírjon; más szóval, maga döntse el érdekei szerint, hogy mit kell cselekednie.

Egyházi törvénykezésünk a lelkészi munka fegyelmét is próbálja szabályozni. Előírja például, hogy a lelkésznek kötelessége állandó jelleggel az egyházközségben, sőt a szolgálati lakásban lakni, hogy három napnál hosszabb távolmaradás esetén a gondnok tájékoztatása mellett esperesi engedélyt kell kérnie, hogy külföldi tartózkodásra írásban engedélyt kell kérnie az Egyházi Képviselő Tanácstól. E fegyelmi és magatartásbeli

előírások azonban a gyakorlatban sokszor rendkívül tág értelmezést nyernek, gyakran pedig egyáltalán nem valósulnak meg.

Az egyházi törvény új előírása az, hogy a lelkésznek erkölcsi és hivatali kötelessége tagja lenni – és egyházfenntartói járulékot fizetni – annak az egyházközségnek, amelyben szolgálatát végzi. Sokat vitatott alaptörvényi kitétel az is, amely előírja, hogy a lelkész családjának (férj, feleség, gyermek) unitárius vallásúnak kell lennie. Az ellenzők legtöbbször a személy jogára hivatkoznak a szabad választáshoz, a megtartók pedig a közösség azon jogára, hogy érdekei szerint szabályozza akár személyi kérdéseit is.

Az egyházközségek rendeltetés-szerű működésének másik nagy akadály az *anyagi függőség*. A falusi egyházközségek esetében a valamikori anyagi erőforrásokat biztosító földek, erdők és ingatlanok a rendszerváltás óta többnyire visszakerültek ugyan az egyházi tulajdonba, de a megváltozott gazdasági feltételek mellett nem tudnak elegendő alapot biztosítani az önfenntartáshoz. Sőt, gyakran a puszta fenntartásuk is meghaladja a közösség erejét. A városi egyházközségek többsége viszonylag újonnan alakult, a 19–20. században, ezért hagyományos egyházi vagyonnal alig rendelkezik. A városi egyházközségek hatalmas, de ellentmondásosan kihasználatlan tőkéje viszont az *egyháztagokban* rejlik.

Hogyan működik ilyen körülmények között az egyházközség? A helyi adottságok függvényében, erőteljesen és eredményesen – vagy ellenkezőleg: erőtlenül és visszafogottan.

Minden egyházi közösség dönthet saját jellege felől: anya- vagy társ-egyházközség, netán leány-egyházközség vagy szórvány kíván-e lenni; a kérdésben a végső döntés azonban, az egyházköri közgyűlés véleményezése alapján, a Főtanács hatáskörébe tartozik.

Mérlegelheti bevételi forrásait, eldöntheti a hívek hozzájárulásának összegét, de tekintettel kell lennie azok gazdasági lehetőségeire is. Emiatt a kis lélekszámú közösségek nagy része egyházi központi segítségre szorul lelkesítő fizetése kifizetésére. Az állami fizetés jelentős összege pe-

dig – autonómia-elvek ide vagy oda – minden egyházközség terhein immár pótolhatatlan módon könnyít.

Eldöntheti más alkalmazottai száma és munkakörét is, azonban anyagi okokból a legtöbb helyen csak egy templomgondozóra, esetleg énekeszérre futja. Eldöntheti alkalmazottai javadalmazását, de legtöbb esetben, anyagi alapok híján, elfogadja az egyház központosított fizetési rendszerében kiszámított besorolásokat.

Eldöntheti vagyona rendeltetését, ingatlanjai elidegenítését és megterhelését azonban csak felső egyházi beleegyezéssel teheti meg. Eldöntheti beruházási és fejlesztési céljait, a biztonsági szempontot azonban itt is a felső egyházi jóváhagyás jeleníti meg.

Az egyházi törvényekbe foglalt egyházközségi kötelezettségek közül általában sehol nem tudnak eleget tenni az egyházi ingatlanok tűzkár, természeti csapás vagy más rongálódás elleni biztosítási kötelezettségnek. A vagyonleltár felvétele rendjén pedig szintén általános gondot okoz a leltári vagyon felértékelése és a leltári érték könyvelési megjelenítése.

Az egyházközségi bizottsági munka – vallás-erkölcsi nevelési, gazdasági és testvér-egyházközségi – nagyon változatos képet mutat. A nagyobb lélekszámú gyülekezetekben előfordulnak a jól működtetett és rendeltetésüknek – szakvéleményezésnek és javaslatételnek – eleget tevő bizottságok, sőt vannak új, sajátos célra létrehozottak is, például szociális bizottságok. Többnyire azonban a bizottságok az esetleges megválasztáson túl alig működnek, jó esetben a bizottsági tagokat bekapcsolják a keblitanács munkájába, és meghívják annak üléseire.

Minden egyházközségi hatósági határozat ellen elméletileg *óvással lehet élni*, a meghozattalól számított tizenöt napon belül. Az óvás első fokon az egyházköri tanácshoz, második és végső fokon az Egyházi Képviselő Tanácshoz nyújtandó be. A gyakorlatban az elmúlt húsz évben egyházunkban formálisan egyetlen egyházközségi határozatot sem óvott meg senki. Elsietett értelmezés lenne ebből azt a következtetést levonni, hogy e tekintetben minden a legnagyobb rendben van. Inkább a sze-

mélyek és közösségek azon állapotának jele ez, hogy jogaikkal nincsenek tisztában, és azzal sem, hogy a történésekkel kapcsolatban igenis lehet véleményük.

Az egyházköri kettő között a földön?

Az egyházköri szervezet gyakorlatilag felelősség és öntudat nélkül éldegél a két másik egyházi szint között. Kialakulása, mai európai szóval élve, az azonos régiókon belül élők közös érdekeinek képviseléséhez fűződött. Ezek az érdekek idővel elhalványultak, és mára már alig léteznek. De az egyházköri nem létezik lelki és szellemi értelemben sem, nincs egyházköri öntudat, amely az egyházközségi hovatartozáshoz képest valami többnek határozná meg önmagát, vagy az egyetemes egyházi öntudathoz képest valami egyedinek, sajátosnak.

Nem létezik kellő egyházköri közösségvállalás sem, a szolidaritás azon értelmében, ahol a nagyok és erősek segítenek a kicsik és gyengék szükségleteinek enyhítésében. És nem létezik gazdasági életképesség vagy anyagi önállóság sem, hiszen az egyházköri egyetlen saját bevétele az egyházközségek által lélekszámuknak megfelelő értékben befizetett ún. köri díj.

Az egyházkörnek három hatósága van, az egyik az *esperesi vizsgálószerk*, amelyet mára találóbb volna egyházköri vizsgálószerknek nevezni, hogy a világi vezetők: a felügyelő gondnokok áldozathozatalát is kellőképpen értékeljük. A vizsgálószerk hatásköre az egyházközségek vallás-erkölcsi életének, valamint nevelési, közigazgatási és vagyoni ügyeinek ellenőrzése. Kérdés, vajon minden évben szükség van-e a vizsgálószerki maratonra, ha a formalitásokon túl nem tud az egyházközségi szükségletek valós segítőtje lenni? Igazi tennivalója éppen ez volna: hogy az egyházközségekben tapasztalt rendellenességeket ne csak számba- és jegyzőkönyvbe vegye, hanem lehetőségeihez mérten segítsen is rajtuk.

Az egyházköri legfőbb hatósága természetesen az *egyházköri közgyű-*

folytatás a 8. oldalon

Győrő Dávid

Felelősség...

folytatás a 7. oldalról

lés. Szervezeti felelőssége alig több, mint magáé az egyházköré, amelyek érdekeiben el kellene járnia. Ülését rendszerint évente egyszer hívják egybe, hogy az egyházkör életéről szóló esperesi, és újabban a felügyelő gondnoki, évi jelentést kiértékeljék.

A közgyűlés keretében választják meg az egyházkör tisztviselőit, tisztségviselőit és bizottságait is, közülük az esperes hivatalból tagja az egyház összes főhatóságának, a felügyelő gondnok pedig a Főtanácsnak. A közgyűlés legfontosabb választói felelőssége azonban az egyetemes egyházi választásokkal való összefüggésben betöltött szerep: a testület választja meg ugyanis a Főtanács lelkészi és világi tagjait, valamint a Zsinat világi tagjait is.

A közgyűlésnek szervezeti felelőssége van az egyházközségi jelleg (anya- vagy társ-egyházközség, leányegyházközség, szórvány) megállapításánál is: a Főtanács részére az egyházközségi jelleg módosítására beérkezett javaslatokat ugyanis véleményezni kell. Ugyanakkor a Főtanács részére véleményezni kell az egyházközségek által tiszteletbeli cí-

mek adományozására megfogalmazott kéréseket is.

Az egyházkör harmadik és legfiatalabb hatósága az *egyházköri tanács*, de létrehozásával aligha sikerült elérni a kitűzött célt. A tanácsot ugyanis azért találták ki az 1996-os alaptörvény-módosítás rendjén, hogy a keblitanács, valamint az Egyházi Képviselő Tanács mintájára az egyházkörnek is végrehajtó testülete legyen. A testület azonban többnyire összehívhatatlanul várja a jobb időket, mert a végrehajtás továbbra is az esperes kezében maradt.

Az *egyházköri jellegű tennivalókat* nem nehéz felsorolni, mert alig van néhány említésre érdemes. Formális, többnyire gyakorlati tét nélküli feladat például az esperesi véleményezés, amely egy főhatóság elé terjesztett egyházközségi ügy eldöntésében a felelős vélemény által hivatott segíteni. Az esperes véleményezését azonban legtöbbször az egyházközség számára kedvező módon fogalmazza meg, ezért a tulajdonképpeni döntési helyzetben érdemben igen sokszor használhatatlan.

Gyakorlatilag hasznos felelősséget hordoz viszont az esperes alábbi hatásköre: a lelkészi állás megüresedése esetén gondoskodik a beszolgáló lel-

kész megbízásáról, nyomon követi az egyházközségek átadási-átvételi intézkedéseit, intézkedik a szabadságon levő lelkészek helyettesítéséről, beiktatja az új lelkészt, felügyeli az egyházközség lelkész-választó eljárását, vezeti a lelkészi értekezletek munkáját, irányítja az egyházköri bíróságok eljárását. És mindemellett persze végzi saját egyházközségében a teljes lelkészi szolgálatot.

Az esperes személyében – mint az egyházköri szervezet első számú kézzelfogható megjelenítőjében – tehát már erőteljesebb felelősségek és kötelezettségek jelennek meg. Elkötelezettsége azonban kettős, és a két valóság kölcsönösen egymás kárára van, ahelyett, hogy erősítene egymást. Egyfelől ugyanis azok érdekeit kellene képviselnie, akik megválasztották, vagyis az egyházközségeket, másfelől pedig azokat, akik megfizetik, vagyis az egyetemes egyházét. E kettős képviselést a gyakorlatban nehéz egy időben megélnie: hol a szabályok betartásának szigorú őreként kell fellépnie, s akkor a lelkészek szemében „a központ embere”, akit bizony nem fognak visszaválasztani, hol a vidék hangját és érdekét kell fel erősíteni, s „akkor fizessék meg ezután azok, akikért követelözzük.”

Egy kopjafa története

Összetartozunk! – ez a székelyföldi megyék közösségépítő programjának mottója. Ennek szellemében Háromszék és Hunyad megye között – legalábbis a magyarság szerveződéseinek szintjén – „együttműködési szerződés” pecsételtetett meg. Nagyon szép gesztus, hiszen a külvilággal, intézményekkel, munkaadókkal vagy szolgáltatókkal lépten-nyomon szerződéseket írunk alá, közben pedig megfelelkezünk saját vérrokonunkról. Egy baráti, mondhatnám rokoni kézfogás két ikertestvér között – így értelmezem ezt a kezdeményezést. Szándékosan nem használom a „nagy testvér” és „kis testvér” hasonlatot, bár a számarányokat és a földrajzi adottságokat tekintve helyénvaló lenne. Inkább azt mondom: az *ikertestvérek* újból találkoznak, ke-

zet nyújtanak, összeölelkeznek. Nem szabad ugyanis elfelejtenünk, hogy a Hunyad megyében élő magyarok többsége épp a Székelyföldről, a hagyományosan magyar területekről vándoroltak el két nagy hullámban.

Március 15-én a Zsil-völgyi magyarok is tisztelegtek az 1848–49-es forradalom és szabadságharc hősei előtt. Lupényban ökumenikus istentiszteletet tartottunk, ahol megjelent három román pópa és két polgármester is, mindannyian piros-fehér-zöld kokárdát hordtak mellükön! Velünk ünnepezt a háromszéki küldöttség is, egy kopjafát adományoztak nekünk, azt avattuk fel a katolikus templom udvarán. Ennek a ténynek a jelentőségét fokozza, hogy Lupényban eddig egyáltalán nem volt magyar vonatkozású szobor, emlékmű, kopjafa, a háromszékiek gesztusa által tehát „történelmet is írtunk”.

A kopjafát a sepsiszentgyörgyi Balázs Antal faragta, aki igazi székely emberhez illő öltözetben és ennek megfelelő humorral mutatta be művét. De az igazi meglepetés csak ezután következett: Balázs Antal bácsi az oltár elé hozott egy „miniatűr”

kopjafát, úgy másfél méterest. Maga mellé hívott engem és a Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség nevében átadta unitárius közösségünknek. A meglepetéstől nehezen találtam a köszönet szavait, valami odaillőt mindenestre megpróbáltam elmondani, igaz, most sem tudnám felidézni. De megragadom a lehetőséget, és az *Unitárius Közlöny* hasábjain megköszönöm először is neki, Balázs Antal bácsinak, valamint a sepsiszentgyörgyi egyházközség vezetőinek és minden egyes tagjának!

Az ünnepséget követő vasárnapon a kis kopjafát „hivatalosan” is felvitük templomunkba, mint ahogy keresztelendő gyermekkel tesszük, bemutattuk a gyülekezetnek, és méltó helyére, a szószék mellé állítottuk.

A kopjafa érdekessége, hogy egy százéves, Csehétfalváról származó nagykapu fájából faragta ki a művész-

mester. Elmondása szerint gyermekkori barátjával, egykori szomszédjával ezen a kapun jártak át nap mint nap. Nos, ez a gyermekkori játszótárs és barát, Albert Árpád bácsi jó hatvan éve él Lupényban, unitárius közösségünk tagja. Hihetetlen egybesés, csodálatos példája és jele a lelkiekben is kibontakozó testvérkapcsolatnak. Egymásra találtak, közös emlékeiket is idézi e kopjafa.

A sepsiszentgyörgyi unitárius közösség az egyszerű gesztussal nagy örömet szerzett az itteni unitáriusoknak. Kezet nyújtottak, s erre – reméljük – a magunk rendjén méltóképp tudunk válaszolni. Kezdet ez, felhívás, amelyet a többi háromszéki és Hunyad megyei unitárius közösségek baráti kézfogása követhet. Remélem, így lesz!

Koppándi-Benczédi Zoltán

Egy kevéssé ismert unitárius emlékhely

A Nyikó menti Székelyszentmihályon szép ünnepségre került sor március 15-én a Székelykeresztúri Egyházközség, a helyi egyházközség és a Siménfalvi Önkormányzat közös szervezésében.

Nem tudják elegendő, hogy ebben a faluban egy unitárius emlékmű áll. 1848-ban az Ugron-kúria udvarán négy unitárius fiatal honvédet (Sebestyén József homoródalmási, Bedő Ferenc sepsiköröspataki, Barabás János árkos papnövéndéket, Bántó Sándor fiatalfalvi gazdatisztet) kínoztak halálra a portyázó román csapatok martalócai. Úgy gondoltuk, ez az emlékhely megérdemli, hogy az egész Nyikó mente ünnepének helyszíne legyen, ezért hangsúlyosan odafigyeltünk a szervezésre. Meg is volt az eredménye, hiszen a havas és hideg idő ellenére sok felászlózott, éneklő hazafiakkal megrakott szekér vonult fel Rugonfalvától és Farkaslaktól indulva, sok lovas „honvéd” által kísérvé. A kultúrháztól gyalog vonultunk fel együtt az 1907-ben emelt emlékműhöz. Jelen voltak a Nyikó menti unitárius, református, katolikus lelkészek, önkormányzati vezetők, az iskolák képviselői és sok ünnepelni vágyó ember.

A Székely Himnusz eléneklése után a helyi lelkész, Kiss Gergely köszöntött, beszélve a hely történetéről, elhelyeztük a kegyelet koszorúit, majd Lőrinczi Lajos esperes tartott ünnepi istentiszteletet. A siménfalvi és farkaslaki polgármesterek beszéde következett, majd áldással és a Nemzeti Imánkkal zárult ez a rész.

A havazás miatt az ünnepi műsorra a kultúrházban került sor. Felléptek a malomfalvi gyermekek és fiatalok,

a szentmihályi citerások, a kobátfalvi és szentmihályi iskolások, a rugonfalvi táncsoport. Szavaltatok hangzottak el, és a siménfalvi vegyeskar is énekelt. Színvonalas, szép műsor volt, tele örömmel és bizakodással. A helyiek a műsor után kaláccsal, pánkóval és itallal kínáltak.

Mindannyian megegyeztünk abban, hogy ünnepi összejövetelünk jó kezdeményezés volt, amely összefogja a Nyikó mente népét, felekezeteit, önkormányzatait, iskoláit – és jövőben hasznos volta megismételni. Isten áldása legyen rajta!

Lőrinczi Lajos

Március 15-e Homoróddjánosfalván és Homoróddarócon

Büszkén, őseinkre és hőseinkre emlékezve, magyar hittel készültünk március 15-re a homoróddaróci iskola diákjaival és tanárainkkal. Versekkel, énekekkel, Profír Viola és Márkos Szilamér gyönyörű fuvola- és trombitakísérettel nagyszerű előadást hoztunk össze, amit színtem mindenki tiszta szívvel érzett át és élvezett.

Nagyon boldogan öltöttük magunkra hétfő reggel a szép népi szöttek székelyruhákat, készen állva a nagy napra – akár őseink sok-sok évtizede.

Homoróddarócon a Simó Sándor esperes által tartott istentisztelet keretében adtuk elő ünnepi műsorunkat.

folytatás a 10. oldalon

Márkos Szilvia VIII. osztályos tanuló

(Homoród mente)

folytatás a 9. oldalról

Ezt követően Homoródjánosfalvára vonultunk át, hogy az ottaniakat is megörvendeztessük, és lelkük mélyén egy kis szabadságérzést keltsünk – az emlékezés mellett. Nagyon kedves fogadtatásban részesültünk: fánkkal és üdítővel vártak minket az unitárius nőszövetség tagjai a templom melletti óvodában. Miközben csemegéztünk, diáktársainkkal, kísérőinkkel és a falubeliekkel népdalokat énekeltünk, csodálatos hangulatban részesülve.

Az ünnepi műsor is nagyon szépen sikerült. Hazafele ballagva eszembe jutottak Gilbert Keith Chesterton szavai: „Az ember lábának a saját hazája földjébe kell mélyednie, de szemének fürkésznie kell a nagyvilágot.”

Március 12-én Kolozsváron tartotta alakuló ülését az erdélyi magyar egyházak átvilágítási és közelmúlt-kutatási Szakmai Egyeztető Fóruma. A SZEZ szervezett lehetőséget biztosít a benne képviselt egyházak átvilágítással és közelmúlt-kutatással megbízott munkacsoportjainak a szakmai tapasztalatok és a közérdekű eredmények kölcsönös ismertetésére, az állami szervek egyházi életbe való beavatkozásának összehangolt feltárására, továbbá az előbbiekkal kapcsolatos közös kutatói, tájékoztatói és kiadói tervek megvalósítására.

Nyilatkozat

az egyházközi átvilágítási és közelmúlt-kutatási Szakmai Egyeztető Fórum megalakulása alkalmából

Alulírottak, az általunk képviselt egyházak, illetve egyházkerületek megbízásából a mai nap megalapítottuk az erdélyi magyar egyházak átvilágítási és közelmúlt-kutatási munkacsoportjainak Szakmai Egyeztető Fórumát.

A Szakmai Egyeztető Fórum szervezett lehetőséget biztosít az egyházi átvilágítás és közelmúlt-kutatás terén szerzett szakmai tapasztalatok megosztására, a közérdekű eredmények kölcsönös ismertetésére, valamint az állami szervek egyházi életbe való beavatkozásának összehangolt feltárására.

Tiszteletben tartjuk a testvéregyházak sajátos viszonyulását a közelmúlttal való szembenézés kérdésköréhez; együttműködésünknek nem

célja az egyházankénti megoldások egységesítése. Ugyanakkor meggyőződésünk, hogy szakmai együttműködésünk nyomán az egyházankénti átvilágítás és közelmúlt-kutatás eredményesebb lesz, mint az elmúlt húsz évben.

Szakmai összefogásunkra egyházaink küldetése és közelmúltunk közös tapasztalatai ösztönöznek. Egyházaink számára a közelmúlttal való szembenézés elsősorban tiszteletadás a kommunista rendszer áldozatai és ellenálló hősei iránt. Az 1945 és 1989 közötti időszakban az alapvető bűnöséget maga a kommunista diktatúra léte jelentette, a legnagyobb felelősség pedig ennek az államhatalmi rendszernek a létrehozóit és működtetőit terheli. Kötelességünk fényt deríteni

a rendszer szolgálatában álló egykori elnyomóink kilétére, valamint a velük meggyőződésből vagy haszonelvűségből együttműködő egyházi emberek ténykedésére. A keresztyén/keresztyén eszményeket és az isteni igazságot hirdető egyházaknak kötelessége elősegíteni a megtévedt személyek bűnvallását és hibáik jóvátételét, amennyiben ez még lehetséges.

Céljaink megvalósítása érdekében nyitottak vagyunk az együttműködésre az igazságosság és méltányosság érvényesüléséért.

Az Erdélyi Református Egyházkerület képviselőitében:

Dobri András, Kiss Tibor

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület képviselőitében:

Antal János, Wagner Erik

Az Erdélyi Unitárius Egyház képviselőitében:

Csete Árpád, Szabó László

A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház képviselőitében:

Csendes László

UnitInfó – internetes ajánló

Államosított egyházi műkincsekről és 1989 utáni sorsukról (Duna Televízió, Térkép, Reggel):

http://80.249.172.28/video/2010_05/10110022054590.wmv

Unitárius istentisztelet Székelyderzsről (Duna Televízió):

<http://www.dunatv.hu/musor/vidotar?vid=616491>

A nőiség és anyaság misztériuma

A kép ismétlődik: mentálhigiénés csoport diákokkal. Azokról a dolgokról beszélünk, amikről nem szokás. Lassan mindenki megnyílik. Komolyságukon és felnőtt válaszaikon túl érzem, önismeretük mélyebb, mint az átlagé, és két dolgot már biztosan magukkal visznek: személyiségünk rugalmassága és életünk alakítása mindekelőttőlünk függ. Aztán egyikük hirtelen azt kérdi: „Miért van az, hogy a legfontosabb dolgokról olyan keveset beszélünk?” Az őszinte válasz, hogy: „a fontos dolgokról nem merünk vagy nem illik beszélni.” Mintha nem jutna ezekre idő! De – folytatom a sort magamban – honnan fogjuk megtanulni, mi a jó házasság titka, hogyan lehet jó szülőnek lenni, és mitől válik a felnőtt Nővé vagy Férfivá? És mit jelent az anyaság vagy apaság misztériuma? Hogy érezzük meg, mi a hivatásunk? És létezik boldogság? Van harmonikus élet? Vagy ezek csak fogalmak, (el)idealizált állapotok, amelyekről prédikálni lehet a szószéken? Dehogy! Mert a vágy ott van bennünk. A mag számára pedig elő kell készíteni a termőtalajt. Majd öntözni, szeretni és simogatni kell. És beengedni a Transzcendencia fényét.

Amikor a tizen- vagy huszoneves fiatal leül velem egy körbe, és túl vagyunk azon, hogy biztosítjuk egymást bizalmunkról, hamarosan kiderül, mennyire hisznek a többre-hivatottságban. Szemükben ott a fény. Arcukra enyhén kirajzolódik a majdani felnőtt arca. A kölcsönös szeretetben pedig új érzések születnek. És a szeretetnek senki sem tud ellenállni! A sok-sok együttlét közepette nekem csak az a dolgom, hogy megtanítsam, merjenek nagyokat álmodni és ezekért az álmokért vállalni a mocsaras mélységeket is, amik csak azért vannak, hogy kiemelkedjünk belőlük és minket még „profibbá” tegyenek. Mert soha nem az a kérdés, hogy „Miért történik ez velem?”, hanem „Mit tehetek, hogy ezt a helyzetet a lehető legjobban megoldjam?”

Hogy mivel kellene kezdeni? Önmagunk elfogadásával. Aminek legeslegelső lépése válaszolni arra, hogy miért is születünk annak, aminek. Nem jól felépített és kicsiszolt mondatokkal, hanem életigenléssel és sugárzó magatartással.

Amikor várandós szülők ismerősei arról érdeklődnek, milyen nemű lesz a gyerek, tulajdonképpen sokkal fontosabb dologról beszélnek, mint gondolnánk. Mert azzal, hogy fiú lesz-e vagy kislány, eldől valami, ami már meghatározza élete egy igen jelentős szerepét. Amikor első gyerekünket vártuk, és az orvos azt kérdezte, hogy szeretnénk-e tudni a nemét, egy kicsit úgy éreztem, hogy a lét misztériumába való behatolás ez az előre tudás. De

igent mondtam, és utóbb sem bántam meg. Mert jó a pocaklakóról megtudni, hogy ki ő. Jó, ha van idejük a szülőknek felkészülni arra, hogy kit fognak nevelni. Mert nagy kihívás! Bár néha én is éreztem: lehet, hogy a lét misztériumába való behatolás ez az előre tudás, azaz már a „pocaklakótól” megtudni, hogy ki ő, saját esetemben végül mégis az győzött bennem: jó, ha van ideje a szülőknek készülni arra, akit várnak, akit nevelniük lehetőségük adatik. Készülni kell rá, nagy szeretettel és nagy tudatossággal. Szerepeinket nagyon korán tanuljuk és éljük. Tanuljuk elsősorban szüleinktől, környezetünk-től, majd önmagunk tapasztalataiból, mert Nővé lenni és Férfivá válni önmagában még nem jár együtt a felnőtté válással – sőt a korral sem.

A nagy lányom 4 éves lehetett, amikor egy reggel, óvodába készülődve, hosszasan álldogált a szekrénye előtt, töprengve, hogy melyik kisruhát vegye fel, vagy ha éppen szoknyát választ, milyen blúzzal társítsa (mert ez a szoknyás korszak volt), miközben kicsúszott a száján: „Anyá, milyen jó, hogy lánynak születtem!” Azóta már ő is többnyire nadrágban jár, de ha szoknyát vesz, a tanci mindig megdicséri, amitől még nagyobb kedvet kap. Én nőként, anyaként nagyon boldog voltam azon a reggelen.

És boldog vagyok mindig, amikor azt látom, hogy valaki összhangban él azzal a szerepével, amelyet *nem véletlenül* kapott. És sokszor az empátia legmélyebb érzésével hangolódok a mellettem vagy körülöttem levőkre, hogy megérezzem, ők mit éreznek. Különös tapasztalás. Sokszor jobban sugározzuk, mint gondolnánk vagy szeretnénk. Mert verbális kommunikációs csatornákat tarthatjuk ugyan sakkban, de ami azon túl van, ami igazán rólunk beszél, az szerencsére nem ellenőrizhető.

Csoportjaimban mindig megkérdem: mit jelent lánynak vagy fiúnak lenni? Vagy mik azok a szerepek, amik ehhez kapcsolódnak? És nem a fontossági sorrend a fontos, hanem hogy összeálljon: lány, nő, anya, társ, feleség. S hamaros kiderül, hogy létezik ezeknek nagybetűs változata is: Lány, Nő, Anya, Társ, Feleség – teljesen más jelentéssel. Mert a nagybetűs „dolgokba” nem egyszerűen csak beleszületünk, hanem mi varázsoljuk őket azzá. És a varázslás művészet. *Életművészet*.

A múlt héten egy kommunikációs játék alkalmával ezt írtam az egyik cetlire: *anya*. A feladat az volt, hogy körül kellett írni, ami a cetlin van anélkül, hogy a beszélő használná az adott kifejezést. A diák első mondata ez volt: „Az, aki, végtelenül jó hozzánk”. És egyből kitálták.

Minden ember anyától születik. Az első ember, akivel megismerkedünk, az édesanyánk. Szíve dobbanása megnyugtat, bőre illata feledhetetlen, és a kötélék, amelyen

folytatás a 12. oldalon

Ferenczi Enikő

A nőiség és anyaság misztériuma

folytatás a 11. oldalról

keresztül minket mindig érez: egyedi és elvághatatlan. Tőle tanuljuk a létezés misztériumát.

Az anyaság a létbe érkezés bölcsője. Ebből a bölcsőből oly sok érzést és életfilozófiát hozunk, hogy talán nem is sejtjük. És legyen az nő vagy férfi, az első életérzések, amik átjártak és eltöltöttek, amit valahol a tudatunkban vagy tudatalattinkban mélyen őrzünk, a nőiség, az anyaság misztériumán keresztül érkeztek hozzánk. Ezért van az, hogy emberként *mindenkit* érint a nőiség, az anyaság misztériuma. Éreztük vagy érezzük ennek mélységét, létmeghatározó voltát. Ennek tudatában viszonyuljunk hozzá!

És mi, nők, akiknek megadatik ezt kétszer megélnünk, gyerekként és anyaként, fogadjuk méltósággal ezt a kiváltságot és merjük kimondani, felvállalni, hogy boldogsággal töltsd el, hogy nők lehetünk. Ez az elfogadó magatartás elindíthat azon az úton, amelyen nemcsak nők, hanem Nők lehetünk. Így talán a férfiak is könnyebben lehetnek férfiak, sőt Férfiak.

Kórházlelkészi szolgálat

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük,
kérjük tartózkodási helyét
(nevét, a kórházat és a kórterem számát)
a következő telefonszámokon
bejelenteni:

Orbán Erika, **Ferenczi Enikő,**
Sepsiszentgyörgy, Kolozsvár,
0740-502563; 0740-063767;

Katona Dénes, **Pavelka Attila,**
Székelyudvarhely, Marosvásárhely,
0266-213100; 0746-234917.

Nagyvilág

Megtalálták Thot óegyiptomi isten négyméteres szobrát Két hatalmas, vörös gránitból faragott szobrot tártak fel Luxor közelében, a Nílus menti birodalom egyik leghíresebb fáraója, a 3400 évvel ezelőtt uralkodó III. Amenhotep halotti templomában. Thot istent az Óbirodalom korától tisztelték, íbiszfejű ember, íbiszmadár, guggoló pávián vagy ritkán ember alakjában ábrázolták. Az egyiptomi panteon egyik legsokoldalúbb figurája: bölcsességisten, az istenek írnoka, az írás és számolás tudományának adományozója, a csillagok járásának ismerője. Bölcsessége folytán az írnokok védőistene volt. Előkerült III. Amenhotep szobrának felső része is, amely egy másik istenszobor mellett áll. Az i. e. 1402 és 1364 között uralkodó III. Amenhotep (Nebmaatré) az újbirodalmi XVIII. dinasztia kilencedik fáraója, Tutankhamon nagyapja volt. Harminchat éven át tartó uralkodása alatt a birodalomban béke és bőség honolt, virágzott a kereskedelem, „reneszánszát” élte a kultúra. III. Amenhotep nevét még ezer évvel később is a bőséggel, a gazdag természettel hozták összefüggésbe. Uralkodását monumentális épületek, köztük a luxori és karnaki templomegyüttes fémjelzi. Minden óegyiptomi uralkodó közül III. Amenhotepnek maradt fenn a legtöbb szobra. III. Amenhotep Egyiptom trónján fia, Ehnaton követte, aki bevezette a Nílus-parti birodalomban az egyistenhitet, a napkoronggal fémjelzett Aton kultuszát állítva a középpontba. (evangelikus.hu)

Az Egyházak Ökumenikus Tanácsa imahetet hirdetett a Közel-Kelet békéjéért A Genfben meghirdetett, május 29-e és június 4-e közötti időszakban meg-

valósulandó imahét azokhoz szól, akik osztoznak az igazságosság reményében. Célja, hogy megvalósítsák a gyakorlatban a béke eszményeit és gesztusait, közösen és nemzetközi szinten tegyenek tanúságot a béke vágyáról. Az imahéten a részt vevő országok egyházai küldjenek erőteljes jelzéseket a politikusoknak, a közjogi hatóságoknak sürgetve olyan békeegyezményt, amely biztosítja mind az izraeliek, mind a palesztinok jogait és jövőjét – olvassuk a közleményben. Az Egyházak Ökumenikus Tanácsa ezért azt kéri, hogy a csatlakozók és rokonszenvezők imádkozzanak a békéért, neveljenek a békére és ökumenikus kezdeményezésekkel mozdítsák elő a békét és az igazságosságot. Itt az ideje, hogy a palesztinok és izraeliek egyaránt osztozzanak az igazságos békében. (Vatikáni Rádió)

Egy Németországban készült felmérés szerint az egyház és a vallás nem játszik szerepet a gyereknevelésben Az *Eltern Family* című lap által készített felmérésben 1629 tanulót kérdeztek meg, 8 és 19 éves korú fiatalokat. A megkérdezettek 54%-ának véleménye szerint a szülők mellett a nagyszülőknek van a legnagyobb befolyásuk a vallásos nevelés terén. Ezután következnek a tanárok (34%), a nagynéni és a nagybácsi (28%) és a testvérek (24%). A barátok 20%-kal az ötödik helyen állnak, az egyesületek és az ifjúsági csoportok előtt (14%). A kérdőívet kitöltők 10%-a szerint a szülők azok, akik a nevelés kizárólagos aktorai. A sportedzők 6%-kal még mindig a lelkészek és az egyház (5%) előtt végeztek. (idea.de)

• összeállította KBZ •

A Gondviselés Segélyszervezet pályázati felhívásai

Hosszúra nyúlt előkészítő munka eredményeként a Gondviselés Segélyszervezet négy területen hirdet pályázatot. A Segélyszervezet elnöksége azért döntött a tevékenységek pályázat alapú beindítása mellett, mert meglátásunk szerint ez elősegíti az érdeklődő egyházközségek, illetve egyháztársadalmi szervezetek részvételi szándékát. Másfelől, a sikeres együttműködés záloga a kölcsönös felelősségvállalás a pályázati programok kivitelezéséért – anyagi és szervezési vonatkozásban egyaránt.

A pályázók körét minden esetben erdélyi és magyarországi unitárius egyházközségek, egyháztársadalmi szervezetek képezik. A pályázati kiírásokkal kapcsolatban bármilyen kérdéssel András Erika ügyvezetőhöz lehet fordulni, aki a 0740050510-es és 0733505886-os telefonszámokon, valamint az unit.gondviseles@gmail.com elektronikus postafiók címen áll a pályázók rendelkezésére.

Pályázati felhívás szociálisan rászoruló személyek élelmiszersegélyezése tárgyában

A pályázati program célja és tárgya: szegénységi küszöb alatt élő, illetve halmozottan hátrányos helyzetű személyek segélyezése alapélelmiszereket tartalmazó csomagokkal; a program keretében a 2010. június 1. – 2011. május 31. közötti időszakban a rászoruló személyek négy alkalommal részesülnek egyenként 20 lejes értékű élelmiszer-csomagban.

A pályázat tartalma:

– a pályázó egyházközség vagy egyháztársadalmi szervezet levélben fejezi ki pályázási szándékát és a kötelező önrész vállalását;

– a szándéklevélhez mellékelni kell az adott egyházközség rászorulóinak név- és címjegyzékét, valamint az alábbi 3 csoport valamelyikébe való besorolását;

– jelen segélyezési program keretében az alábbi szociális csoportok valamelyikéhez tartozó személyek minősülnek rászorulóknak: (1.) a családi összjövedelem egy családtagra eső értéke 200 (kétszáz) lej alatti; (2.)

a 85 év feletti személyek; (3.) krónikus betegek; testi vagy szellemi fogyatékkal élő személyek.

A támogatás elnyerésének feltételei: legalább az összköltségvetés 50%-ának vállalása és biztosítása önrészként (a pályázó saját költségvetéséből és/vagy más forrásokból); jelen kiírás keretében összesen 10 pályázat részül támogatásban, ezért az elbíráláskor az önrész mértéke is befolyásolja a döntést.

Az elnyerhető támogatási összeg felső határa: 1600 lej (napi árfolyamon: 104 000 Ft).

A pályázatot (szándéklevél és rászorulókat jegyzéke) 2010. április 20-ig papír alapon és elektronikus formában kell eljuttatni a Gondviselés Segélyszervezet székelykeresztúri területi irodájába (postacím: isz.: 535400, Székelykeresztúr, Orbán Balázs u. 16-os szám, Hargita megye), valamint az unit.gondviseles@gmail.com elektronikus postafiók címre.

Pályázati felhívás idős emberek közösségi programjai tárgyában

Támogatott tevékenységek: időseknek szervezett közösségi programok.

A pályázati program tárgyidőszaka: a 2010. június 1. – 2011. május 31. közötti időszakban legalább 6 hónapon át. A pályázati program kötelező gyakorisága: havonta legalább két alkalom.

A támogatás elnyerésének feltétele az összköltségvetés 40%-ának vállalása és biztosítása önrészként (a pályázó saját költségvetéséből és/vagy más forrásokból). Az elnyerhető támogatási összeg felső határa: 2000 lej (napi árfolyamon: 130 000 Ft).

A kitöltött pályázati űrlapot és annak mellékletét 2010. április 20-ig papír alapon és elektronikus formában kell eljuttatni a Gondviselés Segélyszervezet székelykeresztúri irodájába, valamint az unit.gondviseles@gmail.com elektronikus postafiók címre. A pályázati űrlap letölthető a Gondviselés Segélyszervezet honlapjáról (www.gondviseles.org) és elektronikus levélben is igényelhető az unit.gondviseles@gmail.com címre küldött kéréssel.

Pályázati felhívás fogyatékkal élő személyek közösségi programjai tárgyában

Támogatott tevékenységek: fogyatékkal élő személyeknek szervezett közösségi programok, csoportos foglalkozások havonta legalább két alkalommal; sorstárs-közösségi találkozók és szakmai tanácsadás fogyatékkal élő személyek hozzátartozóinak.

A pályázati program tárgyidőszaka: 2010. június 1. – 2011. május 31.

A támogatás elnyerésének feltétele az összköltségvetés 20%-ának vállalása és biztosítása önrészként (a pályázó saját költségvetéséből és/vagy más forrásokból). Az elnyerhető támogatási összeg felső határa: 4000 lej (napi árfolyamon: 260 000 Ft).

A kitöltött pályázati űrlapot és annak mellékleteit 2010. április 20-ig papír alapon és elektronikus formában kell eljuttatni a Gondviselés Segélyszervezet székelykeresztúri irodájába, valamint az unit.gondviseles@gmail.com elektronikus postafiók címre. A pályázati űrlap letölthető a Gondviselés Segélyszervezet honlapjáról (www.gondviseles.org) és elektronikus levélben is igényelhető az unit.gondviseles@gmail.com címre küldött kéréssel.

Pályázati felhívás szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek délutáni felzárkóztató programjai tárgyában

A pályázati program célkitűzései: szociálisan hátrányos helyzetű iskolai előkészítő gyermekek és I–II. osztályos kisiskolások segítése a tanulásban; a tanulás megszerettetése: az olvasás, írás, számolás életkornak megfelelő, kedvező mértékű elsajátítása; az egyházi kötődés és a közösségtudat fejlesztése; szépérzék, esztétikai érzék fejlesztése; kulturált magatartás és viselkedés kialakítása, fejlesztése; tisztálkodás, egészségügyi nevelés.

A pályázati program tárgyidőszaka: a 2010–2011-es tanév. A foglalkozásra ajánlott időszakok: heti két-három alkalom egy-egy napos szünettel; alkalmanként legalább 3 óra.

folytatás a 14. oldalon

A Gondviselés...

folytatás a 13. oldalról

A támogatás elnyerésének feltétele az összköltségvetés 20%-ának vállalása és biztosítása önrészként (a pályázó saját költségvetéséből és/vagy más forrásokból). Az elnyerhető támogatási összeg felső határa: 4000 lej (napi árfolyamon: 260 000 Ft).

A pályázatok előkészítése és benyújtása háromlépcsős:

– Először szándéklevelet kell eljuttatni a pályázatóhoz, melyben

a pályázási szándék kinyilvánítása mellett közölni kell a foglalkozások célcsoportjának tervezett létszámát. Határidő: 2010. április 20. (a szándéklevél beérkezésének időpontja).

– A pályázóknak május elején a Gondviselés Segélyszervezet tájékoztató találkozót szervez, ami szakmai segítségnyújtásként szolgál a program megtervezéséhez, valamint a költségszámításhoz.

– A mellékelt űrlap szerinti pályázatokat 2010. május 31-ig papír

alapon és elektronikus formában kell eljuttatni a Gondviselés Segélyszervezet székhelykeresztúri irodájába, valamint az unit.gondviseles@gmail.com elektronikus postafiókcímre. A pályázati űrlap letölthető a Gondviselés Segélyszervezet honlapjáról (www.gondviseles.org) és elektronikus levélben is igényelhető az unit.gondviseles@gmail.com címre küldött kérelemmel.

A Gondviselés Segélyszervezet
Elnöksége

A mesékért érdemes élni

Az egész úgy kezdődött, hogy igen sokat hallottuk, hogy *sportnap*. Mesélgették, suttogták, félszavakból egy-egy történeten nevettek egymás között. Ezért hát, mint a szegény legények a mesében, azt mondtuk mi is: Egy életünk, egy halálunk, a sportnapot kipróbáljuk!

Vettük is a kis tarisznyánkat, igaz, nem volt benne hamuba sült pogácsa. Amúgy egyetemistásan elstopoltunk Nyárádszerezdáig. Hát ez volna az a kacsalábon forgó sportterem, gondoltuk, most már nincs hátrálás. Bent nem várt minket sem a gonosz boszorka, sem a százéves öreganyó, még egy vézna kis sárkány sem. Valahonnan ismerős arcok fogadtak, és mind úgy üdvözöltek, mintha már réges-rég ismernének minket.

Minden pillanat külön mese volt. Minden sportnap külön meséskönyv. Volt minden: hamuba sült pogácsa nemcsak a fáradt egyetemisták kedvéért, volt verseny, mert minden királyfi meg kell hogy küzdjön egy bajnokságban, hogy a végén a jutalmát elnyerhesse, volt a királykisasszonyoknak is mindenféle esély, hogy megmutassák, vannak ők is olyan jók, vagy akár még különbek is, mint a focirajongó ifjú trónörökösök.

Mi is megkaphattuk a magunk szegénylegényi vagy éppen királyi helyét, és senkinek sem kellett a sárkány szerepét elvállalnia. Ez a mese nem a jóról és a rosszról szól, hanem arról, hogy a mesék szereplői – még ha néhányuk gonosz farkasnak tűnik is – együtt érzik magukat a legjobban, amikor nem a mindennapi szerepedet kell játszani a mesében.

De a meséskönyveknek is van hátsó borítójuk. A sportnapos mesék utolsó mondata mindig az, hogy egy hónap múlva folytatjuk. Így hát, ha a szegény egyetemista visszatér kincses városába, a királyfiak és hasonló mesebeli lények is visszatérnek mindennapi meséjükbe. Egy hónap múlva, ahogy eljön újra az idő, ismét felkekednek, előveszik a tarisznyát és mennek hetedhét országúton, oda, ahol a mese újra és újra megelevenedhet: Nyárádszerezdába.

Gergely Noémi

Szeretni és becsülni egymást!

Még csak fél éve, hogy új lelkészünk érkezett Magyarorszára, szolgálatot tenni Isten örömhírének továbbadásával és az emberek közti szeretetteljes, példamutató élettel.

Mi tagadás, szétszórtak voltunk – mert lelkész nélkül a falunk olyan volt, mint a pásztor nélküli nyáj. Lelkikben is kezdtünk egymás „farkasává” lenni. De most, amióta velünk van a lelkészünk és felesége, kezdtünk megint összekovácsolódni, és megindult újra az egyházi tevékenységünk is. A megújulást Bálint Imre lelkészünknek és Bálint Mária tiszteletes asszonynak köszönhetjük. Munkájuk nyomán megpezdült egyházi életünk. Muta-tóban fel szeretnék sorolni néhány fontosabb mozzanatot az elmúlt hónapokból.

Egyházközségünk első „öreg napja” nagyon szépen sikerült. Szívszorító és ugyanakkor felemelő volt meg-görbült hátú és megfehéredett hajú édesanyainkat és édesapáinkat látni, amint végigkönyezték az ünnepélyt, és boldog örömmel mondogatták: lám, rájuk is gondolt valaki. Ekkor már tudtuk, hogy jó „lelkészi családot” választottunk.

Október 6-ának ünneplése is kiemelkedő esemény volt, köszönet – nem utolsósorban – Dezső Margit Hajnal kántornőnek.

Következett azután az 50 évesek kortársi találkozója. Elsőhajtottuk, milyen gyorsan elszálltak az évek, de azt is számbavettük, ki mit gyűjtött az esztendőök során. Nostalgia és öröm ötvözete volt ez a nap.

A Dávid Ferenc-émlékünnepélyen az Ifjúsági Egylet adott elő műsort, majd következett karácsony, amikor először a gyermekek szavaltak és adtak elő karácsonyi jelenetet, majd a házások indultak „kántálni” házról házra. Mindenhol gyorsabban dobogott a szív, amikor felcsendült az ének: *A szeretet szent ünnepén*.

Már ősszel, az „öreg napjára” sikerült a tiszteletes asszonynak összegyűjtenie pár asszonyt, akiknek ez alkalomra énekeket tanított be. Azóta ezek az asszonyok, mi, rendszeresen találkozunk, s a lelkész többszöri szó-

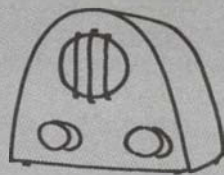
széki hirdetésére – meg persze szóbeli hívogatásokra is – januárban sikerült hivatalosan is újraalakítani és elindítani a nőszövetséget, amelynek heti találkozóin (!) egyre több nő vesz részt.

A lelkész házaspár kezdeményezésére és irányításával szeretetvendégséget tartottunk, sőt a szavatok és énekek mellett még egy rövidebb színművet is láthattunk az iskolásgyermekek előadásában. A nőszövetségesek a Nők Világimanapját is szépen megszervezték, nőnap alkalmából pedig a magyarsárosi iskolások köszöntötték a nőket és édesanyákat – hiszen ebben a két szóban a számu(n)kra mindig legdrágábbat lehet megtalálni.

Rendezvény rendezvényt érint, a személyes szálak összefonódnak, emberek csoportjaiból közösségek kovacsolódnak össze. De a találkozásainkon nemcsak magunkért, a mieinkért, hanem minden szegényebb vagy rosszabb sorsra jutott embertársunkért is imádkozunk. Ahogy a templombelső varrottasait és díszítéseit kijavítottuk, rendbe és tisztába tettük, úgy jön rendbe és tisztába közösségi életünk is. Jól tudjuk, először Istent illeti a hála. De utána rögtön a lelkész házaspár következik, és szépen sorban az újraindult nőszövetség tevékeny tagjai, akik között mindenképp Bálint Mária tiszteletes asszony a kovász.

Czerán Zsuzsa

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora

Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor. Szerkeszti: Solymosi Zsolt.

Április 7., 28., május 19.

Igehirdetés

Az unitárius egyház részéről. Marosvásárhelyi Rádió, a 98,9 MHz ultrarövid, valamint 1323 kHz (Maros)/1593 kHz (Hargita) középhullámon. Szerkeszti: Tóth Béla. Vasárnapokon 12.00 órától.

Május 16. (Kecskés Csaba)

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi Prima Rádióban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen.

Szerkeszti: Csáki Levente.

Minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Non omnis moriar

Emlékezés Kiss László sírjánál

Február 28-a gyásznapi a tordai gyülekezet életében. Négy évvel ezelőtt e napon távozott tragikus hirtelenséggel – élete delén, mindössze 34 évesen – Kiss László lelkész. Február 28-a nemcsak a család, a szülők, a testvér, a hitves és a gyermekek életébe íródott be koromfekete betűkkel, hanem a lelkésztársak, barátok s a gyülekezet életébe is.

Kiss László fiatalon távozott az élők sorából, mégsem halt meg „egészen”. Rá is érvényes a latin szállóige: „Non omnis moriar” (Nem fogok egészen meghalni). Kiss László élete szétválaszthatatlanul és örökre összefonódott a magyarságunkért, jövőnkért vívott napi küzdelmeinkkel. Neve a magyarság jogaiért folytatott küzdelmünk szimbóluma lett!

Fiatalon halt meg, de „miként a színpadon, úgy az életben sem az a fontos, hogy milyen soká, hanem hogy miként szerepelt!” Kiss László az élet színpadán kiválóan megállta helyét, jelesre vizsgázott. S érdemes felidézni ilyenkor azt is, hogy „az éle-

tet nem években, hanem megvalósításokban mérjük”. Az életnek az értékét nem a hossza, hanem a tartalma adja. A hosszú élet önmagában még nem érték!

Nem szeretném Kiss Lászlót Petőfihez vagy Jézushoz hasonlítani, de sorsukban van egy közös vonás: mindannyian fiatalon haltak meg. Petőfi Sándor mindössze 26 évet élt, mégis a legnagyobb magyar költőink egyike. Jézus 33 évet élt csupán, mégis az egyik legnagyobb vallási tanítóként, a keresztény vallás megalapítójaként tartjuk számon. Kiss László

életének értékét sem a hossza, hanem a tartalma, a minősége adja. Bár fiatalon halt meg, életére és munkájára nem érvényes a költő megállapítása: „Az én mezőmön nem értek kalászosok. Az én aratásom egy marék virág” (Kiss József).

Kiss László „magvetése”, életáldozata nem volt hiábavaló. Nemcsak „egy marék virágot” és éretlen kalászosokat termelt az ő élete, hanem megteremtette a magyar iskolát Tordán. Életáldozata mint földbe esett gabonaszem sokszoros termést hozott.

„Csak az hal meg, akit elfelejtettek” – tartja a közmondás. Kiss Lászlót nem lehet elfelejteni, mert neve szétválaszthatatlanul összeforrt a mi tordai magyar múltunkkal és jövőnkkel.

A beindult magyar iskola hosszú távon minden bizonnyal beváltja a hozzá fűzött reményeinket és hatásos ellenszere lesz a létünket fenyegető asszimilációnak.

Arra kérjük örökkévaló, egy, igaz Istenünket, hogy adjon hűséges szolgájának csendes, békés pihenést, lelkének üdvösséget, gyászoló szeretteinek lelki erőt a fájdalom elviseléséhez!

Józsa István Lajos

Márciusi találkozás Szentivánlaborfalván

„Az élet zenéjét a nők adják, akik őszintén, minden feltétel nélkül fogadják magukba a dolgokat, hogy érzéseiken át szebbé alakítsák át azokat.” – vallotta Wagner. A Háromszék asszonyai türelmetlenül várják a köri gyűlések fogadását, vagy talán a kis gyülekezet asszonyai szeretnek bizonyítani, szeretnek tudomást adni magukról...ezért gyakorolják a „mini” köri találkozó megszervezését. Aztán, ismerjük el, ha meghívnak, örömmel megyünk, hogy együtt legyünk, találkozzunk, beszéljünk tevékenységünkről, vagy akár tapasztalatot szerezzünk. Március 16-án, a szentkirályi asszonyok indultunk Szentivánlaborfalvára, hogy találkozzunk asszonytestvéreinkkel. Az esti találkozón Kököst 13, Sepsiszentgyörgyöt 15, Köröspatakot 14, Kálonkot 2, Szentkirályt 6 asszony képviselte, és természetesen nem maradtak otthon a szentiványi asszonyok sem, akik szeretettel fogadták vendégeiket.

Az elnöknő nem csak köszöntötte az asszonyokat, de kihangsúlyozta, hogy különböző felekezetű nők egy akarattal dolgoznak és különböző gondjaik vannak, de a nőszövetségbe tartoznak. Az estén rövid ismertetést hallhattunk a faluról, valamint a falu neves szülöttjeit ismerhettük meg, mint Berde Mózes, Berde Áron, valamint dr. Szent-iványi Tamás. A szentiványi nőszövetség tevékenységéről Pap Mária esperes-lelkész nő beszélt képek segítségével. A finom sütemények, teázás, szendvicselés közben tombolajegyeket vásárolhattunk, a nyerevény reményében. A találkozás hangulatát szórakoztató

játékok fűszerezték. Ennek a találkozásnak a célja: ismerkedés, ismerjük meg a szomszédot. Abban a reményben búcsúztunk, hogy az összejövetelek tovább folytatódnak, évről évre, ahol együtt, közösen énekelhessük: „Mint a szép híves patakra a szarvas kívánczik...” Kívánczunkunk mi is összejövetelekre, találkozásokra, hogy mindennapi gondjaink hordozása könnyebb legyen!

Adorjáni Gyöngyvér

Kérjük, éljen a törvény adta lehetőséggel, és személyi jövedelemadójának 2%-át ajánlja fel az Unitárius Nők Országos Szövetségének támogatására. A szervezet következő adatait a 230., illetve a 200. úrlapra kell beírni:

Denumire entitate nonprofit:

ASOCIAȚIA FEMEILOR UNITARIENE
DIN ROMÂNIA (AFUR)

Cod de identificare fiscală: 9343746

Cod bancar (IBAN):

RO47 BTRL 0130 1205 9214 39XX

Az úrlapok leadási határideje a helyi pénzügyi hivatalokba: május 15.

Az UNOSZ vezetősége

Női Világimanap – 2010

Marosszentgyörgyön március 7-én öt keresztény felekezet (unitárius, református, római, illetve görög katolikus, valamint román ortodox) női képviselőinek közös részvételével tartottuk meg a Női Világimanapot a román ortodox egyház 1. számú templomában (tavaly az unitárius templomban került sor e rendezvényre).

A 2010. év liturgiáját a kameruni nők állították össze *Minden, mi él, Istent dicsérje!* témában/címmel.

Az ökumenikus szertartást Pálffy Anna-Mária unitárius lelkész nő vezette román nyelven, az említett egyházközségek résztvevői az imádságok között román és magyar nyelven egyházi énekeket énekeltek, ezzel is emelve a szertartás ünnepélyességét. Rendezvényünket természetesen megtisztelték jelenlétükkel a férfiak is, hisz jelen voltak a helybéli unitárius, református, görög katolikus és ortodox felekezetek papjai, kántorok, a házigazdák részéről egyháztanácsosok is.

A jelen levő nőket a házigazdák részéről a román pápa ajándékozta meg egy-egy szál virággal. A rendezvény szeretetvendégséggel zárult. A maga rendjén sor került a perselyes adakozásra is. Az összegyűlt adományok is segítik a nemzetközi Női Világimanap ügyét, illetve a kameruni nőket is támogattuk általuk.

Az ökumenikus istentiszteleten jelen lévő mintegy száz magyar és román keresztény mindkét nyelven elmondta a Jézustól tanult imádságot, a MiAtyánkot.

A 2010. évi Női Világimanap megtartása előtt és során nagy örömet jelentett nekünk a különböző európai országok női képviselőinek (román, magyar, német, francia, szlovén, albán, szerb, egyesült királyságbeli, norvég, észt, svájci, spanyol, portugál) elektronikus postán elküldött jókívánságai, a közös öröm megosztása, hogy a női imalánc átfogja az egész Földet, és nemes ügyet szolgál.

Köszönet illeti a felekezetek női képviselőit, hogy Marosszentgyörgyön is éltetik e nemzetközi imaláncot. (Pálffy Anna-Mária)

Segesváron az idei Világimanap szervezői a katolikus asszonyok voltak, akik közül Simon Terézia nevét illő kiemelni, hisz ő volt a rendezvény szíve-lelke. Még február 24-én előkészítő beszélgetésre hívott a Kolping házba, ahol az imanap nemzetközi előkészítését szolgáló füzetke alapján meghitt hangulatban összeállítottuk a „forogatókönyvet”. Március 5-én a hat vallásfelekezet asszonyai – mintegy 60-an – összegyűltünk a templomban, ahol meghallgattuk Pál Antal plébános köszöntő szavait,

majd kezdetét vette a tájékoztatás Kamerunról. „Afrika kicsiben” – magyar nyelven az unitárius Jakobházi Vera tartotta a tájékoztatót, majd ezt követte a román és német nyelvű is, miközben képsorokat láthattunk Kamerunról, lakosairól – de főleg nőkről. A köszöntést és az imádságra hívást a helyiek végezték, majd következett a litánia és magasztalás az ortodox asszonyok részéről. A felszólaló kérdéseit és a válaszokat a református asszonyok adták, majd az ApCsel 16,2–34 verseit (evangélikus részről) német nyelven olvasták fel. Isten együttérző szeretetéről görög katolikus nők tettek vallomást, majd mi, unitáriusok könyörgő imádságokat mondtunk. A plébános záró imáját és áldását, majd a záróéneket hallgatva, hálát adtunk Istennek ezért a szép, együtt eltöltött óráért. A 155 lej összegű perselypénzt a (katolikus) Rózsafüzér Társulat vette át, amelynek tagjai pirított földimogyoróval kínálták a más vallású vendégeket – akár Kamerun déli tájain az ottani szokásokhoz híven ragaszkodó asszonyok.

Másnap, azaz március 6-án mi, unitárius asszonyok is ugyanígy, földimogyoróval vártuk a gyűlésünkre érkezetteket, majd mi is imádkoztunk, énekeltünk az „Afrika kicsiben” metaforával illetett ország nőiért. Programunk legemlékezetesebb pillanata az volt, amikor a tizenhat résztvevő megpróbálta úgy a fejére tekerni a kendőt, sálját, akár a kameruni nők a maguk színes kelméit. (Benedek Enikő)

Március 2-án a szentkirályi asszonyok **Kökös** unitárius nőszövetsége meghívásának tettek eleget, hogy együtt ünnepeljenek, együtt imádkozzanak a Nők Világimanapján. A kökös asszonyok már harmadik alkalommal szervezik meg az imanapot – meséli Bíró Annamária unitárius tiszteletes asszony.

A szép számban megjelent helyi református asszonyok mellett ott voltunk mi is, szentkirályiak. Mivel az idén a liturgiát a kameruni asszonyok állították össze, ezalkalommal értük imádkoztunk: „Minden lélek dicsérje az Urat!” „Erő az imához: remény a holnapra.”

A helybeli lelkész imája után Bokor Ágnes ismertette az ország gazdasági helyzetét, majd Sánta Edit a nők szerepét vázolta, s a kameruni asszonyok munkáját, akiknek a mindennapi alap-élelmiszereket is önerőből kell előállítaniuk. Ezen az estén együtt imádkozhattunk velük és értük, együtt unitárius, református és katolikus asszonyok. Milyen szép is kis gyülekezetben együtt lenni, együtt dolgozni felekezeti különbségekre való tekintet nélkül!

Természetesen a gazdagon terített asztal sem maradt el a közös imádkozást követően, és a társalgás alkalmával a két gyülekezet asszonyai jobban megismerhették egymást. Ötletes volt a helyi nőszövetségi elnöknő, aki a Kamerunban termesztett termékekből mutatott be a „piacon” – kávé, kakaó, szegfűszeget, fahéjat vagy szerecsendiót – és tovább is sorolhatnám. Kamerun hangulatát próbálták érzékeltetni a finom gyümölcssalátával, amit kameruni zene kíséretében fogyasztottunk el.

A Bibliából feltett kérdések játékos megválaszolásával folytatódott a találkozás. Az imanapi programot egy záróima tetőzte be, amelyet a tiszteletes asszony olvasott fel.

Köszönet illeti a kökös asszonyokat, akik nemcsak a vendégfogadásra gondoltak, hanem a közös imanapi program kiváló megszervezésére is. Isten adjon erőt gyülekezeteink asszonyainak, hogy találkozásainkat tovább tudjuk ápolni, és együtt imádkozhassunk a szomszédos gyülekezet asszonyaival. (Adorjáni Gyöngyvér)

Közel kétszáz résztvevője volt a március 5-én **Kolozsváron** rendezett ökumenikus imanapnak. Református,

folytatás a 18. oldalon

Női világimanap – 2010

folytatás a 17. oldalról

evangélikus, katolikus nőtestvéreink együtt imádkoztak az idei ima-akció házigazdáival, az unitárius nőszövetség tagjaival. Ebben az évben először csatlakozott hozzánk a györgyfalvi református nőszövetség népes küldöttsége. Népviselőnkkel mindnyájunkat elkápráztattak.

A János Zsigmond Unitárius Kollégium Dávid Ferenc imatermében Ferenczi Annamária, az imanapi bizottság elnöke irányította a rendezvényt, a szószéki szolgálatot Boldizsár Beáta evangélikus lelkészjelölt végezte.

Jó volt együtt lenni, s az imanap alkonyán tea és kávé mellett elbeszélgetni más vallású testvéreinkkel. Köszönet a szíveslátásért a kolozsvári unitárius nőszövetségnek! (Péterffy Enikő)

Hinni és tenni

Zsakó Erzsébet könyvéről beszélgetünk Székely Erzsikéék lakásán. Kevesen vagyunk, egy szórványban élő kicsiny gyülekezet nőtagjai, gyergyószentmiklósi unitárius asszonyok, akiknek igényük van arra, hogy együtt legyenek, és a közös imák, közös beszélgetések, közös tettek segítségével megvalósítsák, kifejezzék lényüknek egy darabkáját, hogy közösséget teremtsenek.

Az erdélyi unitárius nőszövetség küzdelmeiről beszélgetünk a márciusi ülésen. Száz év telt el a megalakulás óta, és ez a száz év bővelkedik eseményekben, meg-

valósításokban, nagyszerű kezdeményezésekben. Az önálló nőszövetség az 1930-as, 1940-es években bámulatosan gazdag és sokrétű tevékenységet fejtett ki, törődött a csecsemőgondozással, a lányneveléssel, a külvárosi szegények megsegítésével, a háziipar fellendítésével és még ezernyi más dologgal.

Mi egyelőre ismerkedünk, a közösségalkotás időszakában vagyunk. Próbálgatjuk a cselekvési lehetőségeket kedves, szeretetreméltó tiszteletes asszonyunk, ifj. Nagy Endréne Patkó Éva irányításával.

Jó együtt lenni, élmény minden találkozás hol az imaházban, hol egymás otthonaiban. Októberi ülésünkre meghívtuk Simó Melinda tiszteletes asszonyt, aki bemutatta a köri nőszövetség tevékenységét. Karácsonyfadíszeket készítettünk az imaházbeli karácsonyfára, ajándéktárgyakat idős, beteg nőtestvéreinknek, akiket meglátogattunk otthonaikban. Lelkészünk válaszolt a vallással kapcsolatos kérdéseinkre. Egy másik ülésünkön meghívott vendégünk, dr. Pázmán Enikő tartott foglalkozást Család és egészség címmel. Elfogadta meghívásunkat Székely Kinga-Réka homoródszentpéteri lelkész, aki Nők a Bibliában címmel tart majd előadást áprilisi ülésünkön.

Zsakó Erzsébet kölcsönvett könyvcímét használok fel e cikk zárására, hiszen nekünk az elődök példáját követve ennyi a feladatunk: hinni és tenni.

Máthé Gyöngyi

ifjúsági oldal

Képzelt interjú egy maros-küküllői körútról

A tavasz az idén is az egyetlátogató körutak ideje. Március 12-én a jól ismert kék kisbusz bölcs öregként indul el újabb, ki-tudja-hányadik útjára. Helyszíni tudósítónk a csapat tagjaitól érdeklődik a hangulatról.

R.: Hányadik körutad ez?

G. N.: Nem tudom, sosem számoltam össze. A sokadik. Szívesen végzem ezt a munkát, ha munkának nevezhető egyáltalán, hiszen annak

idején velem is egy hasonló körút szeretett meg az egyeletet.

R.: Neked mi a feladatod?

G. N.: Úgyesen osztottuk le a munkát, hogy senki számára ne legyen megterhelő. A csapatnak nyolc tagja van, és nyolc egyeletet látogattunk meg. Így két-két ember feladata kitalálni és levezetni két egyeleti tevékenységet. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy nem segítünk egymásnak. Társammal együtt tegnap a

marosvásárhelyi, ma délután pedig a magyarsárosi egyelet tevékenységét állítottuk össze.

R.: Sz., úgy tudom, te voltál N. társa. Milyenek ítéled ezt a két alkalmat?

Cs. Sz.: Nem azért, mert mi találunk ki, de szerintem nagyon jó volt. Én még fiatal egyetes vagyok, és nagyon örvidenék, ha az otthoni egyeleti találkozások ilyen hangulatban telnének. A vásárhelyiek és a sáro-

siakon is úgy láttam, hogy élvezték.

R.: Úgy látom, te nagyon dolgozol valamin. Mi lesz ebből?

M. L.: Szabéd a következő megálló, ezt számukra készítem, nagyméretű activity-t tervezünk. Persze, nem lesz az olyan egyszerű, mint azt a hagyományos játékszabályok előírnák, megfűszereztük néhány érdekességgel.

R.: Lesz kivel játszani?

M. L.: Biztos vagyok benne, Szabédon mindig nagy és lelkes csapat vár. Remélem, most sem lesz ez más-ként.

R.: O., te milyennek ítéled ezt a körutat?

K. O.: Nagyon jónak. Igaz, a reggel nehezkésen indult, hisz a reggel Nyá-

rászentmártonban csupán hárman vártak ránk, de azután a szentgerice-i csapat visszahozta jókedvünk. De most, hogy lassan lejár a nap, megelégedéssel nézek vissza rá.

R.: Ha jól értettem, már csak egy maradt hátra. Mi vár rátok holnap?

K. O.: Holnap két helyre látogatunk el, Segesvárra, illetve Dicsőszentmártonba.

R.: L., te nagyon hallgatsz a gitárod mögött. Fáradt vagy?

Sz. L.: Nem, egyáltalán. Igaz, lassan tizenkét órája, fél napja, hogy talpon vagyunk, de úgy látom, senki sem fáradt. Mi magunk is élvezzük ezt a munkát, ezért nem megterhelő. Szerintem egyedül a sofőrünk, B. érez fáradtságot, közülünk

csak ő végez igazán fárasztó munkát.

R. Mivel zárátok ezt a helyszíni tudósítást?

Ha teheted, indulj te is útnak, Barátom. Akaszd nyakadba jókedved, csomagold be néhány ötleted, a többivel ne törődj, mustáros kenyér mindig akad. De tudd, egyedi kaland vár, ami egy nap visszaköszön Rád. Ha úgy érzed, kiöregedtél már a játékból, kérdezz minket! Mesélésünk biztosan visszahozza majd fiatalos jókedved, és annak az élményét, hogy a munka játék, ha nem egyedül végzed. Azok számára pedig, akik mesélés nélkül is értenek a szóból: *húsz szám van...*

Fülöp Júlia

Egy kék kisbusz nyomában

Újból útjára indult a kék kisbusz. Ez az a jármű, amelyet az egyletesek már a falu határából kiszúrnak, és még akkor is megállítanak, ha nem is hozzájuk jöttek az utasok „egyletet tartani”. Ezt a kék kisbuszt elég nehéz nyomon követni, mert mikor Erdély egyik sarkában, mikor a másikban jelenik meg. Márciusban, két hétvége alatt Segesvártól Torockószentgyörgyig látták a kisbuszt csaknem 15 különböző településen parkolva, és még számtalan másikon áthaladva.

Március idusán indult el a nagy körutas idény, és először a marosi kört, Vásárhelyt és környékét, valamint a küküllői egyházkör néhány egyletét látogatta meg egy csapat, akik a hideggel, hóval és távolságokkal dacolva vágattak keresztül-kasul a Nyárad mentén. A két körből 8 helyen fogadták az átfázott körutasokat, hol többben, hol kevesebben. Szabédtól Szentgericéig és Szentháromságtól Magyarsárosig zengtek a *Daloskönyvből* jól ismert énekek, dobogtak a lábak, és kattogtak az agytekervények, hogy megoldhassák a feladatokat, amiket a körutasok készítettek elő.

Egy héttel később már a Kolozs-Torda körüli egyletek várhatták a kisbuszt. A kék autó egy másik csapattal és újabb ötletekkel indult neki az Aranyos menti falvak egyletei meglátogatásának.

Nemcsak a jól bevált helyeken, hanem néhány új helyen is leparkolhatott ezúttal. Ilyen volt Torda és Bágnyon, ahol meglepetésként nagy sereg fiatal várta a körutazókat. Ezenkívül Alsófelsőszentmihálytól Tordatúrig és Torockószentgyörgyig várták az érkezését. Érvettek és játszottak, verset írtak és népdalt költöttek, és alig-alig engedték el a kisbuszt, hogy az folytathassa kiszabott útját.

Amint lehetett, sietett is tovább az egylet egyetlen, drága kisbusza, a „kékség”, amit majd nemsokára biztosan Te is meglátsz valahol elsuhanni, vagy jobb esetben leparkolni az egyleti gyülekezőhelyen.

Gergely Noémi

Április a vasárnapi iskolában

• Húsvét ünnepkörének körbejárása: mozgó ünnep (Virágvasárnap, Nagypéntek, Húsvét – a bibliai történet alapján dolgozzuk fel, majd kérjük meg a gyerekeket, hogy játsszák el vagy rajzolják le a történetet. Tanítsuk meg az Unitárius Énekeskönyv egyik húsvéti énekét. Ne feledkezzünk meg a közös tojásfestésről sem!)

„Ha húsvétkor eső száll, pünkösdig az meg nem áll.”

• Április 1. – Áprilijárás avagy „bolond április” – a régi francia naptár szerint az év kezdete erre a napra esett. Ma a tréfalkozás napjaként ismeretes. (Milyen csúfolkodó versikéket ismernek?)

• Április 4. – Laboratóriumi állatok világnapja – kozmetikumok, szépítőszerke (ecseteljük részletesen, milyen előélete van egy egyszerű krémnek is!)

• Április 11. – A költészet napja – József Attila születésének napja is (ha lehetőség van rá, hallgassunk megzenésített verseket, esetleg örvendeztessük meg a gyülekezetet egy pár szép verssel)

• Április 22. – a Föld napja – környezetünkért való felelősség (ültessünk fákat vagy virágokat a templom udvarára)

• Április 24. – Szent György napja – tavaszkezdet: ekortájt hajtották ki az állatokat a legelőre, ettől a naptól fogva lehetett mezítláb járni. (Beszéljünk a régi magyar pásztorokról, tanítsunk pásztornótát. pl. *A juhásznak jól megy dolga*)

„Ha Szent György napja előtt az ég dörren,
bő termés lesz abban az évben.

Ilyenkor, akinek fájós a dereka,
jó meg kell hengerőzön a földön,
szántáson-vetésen, réten, aztán
soha többé nem fog fájni!”

• Április 25. – Márk napja – ezen a napon kezdték vetni a búzát, a kukoricát. Régen búzát szenteltek s azt az állatoknak adták, hogy ne dögöljenek meg.

Újvárosi Katalin

„A hit Isten ajándéka” – vallásismereti vetélkedő

Március 5-én a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium I–IV. osztályos tanulói rendkívüli hangulatban és ünnepi öltözetben érkeztek az iskolába. Az ok is „rendhagyó”: ez volt a nap, amikor a vallásszabadság témájában szervezett vetélkedő sorra került.

Kezdet előtt a fekete-fehérbe öltözött, nyakkendősis kisiskolások csoportok szerinti kitűzőkkel, színességgel, jókedvvel, étellel töltötték meg a Kollégium dísztermét. De érkeztek büszke és kíváncsi szülők, nagyszülők, érdeklődők, és persze osztálytársak és tanító nénik is, akik együtt szurkoltak és tapsoltak a csapatoknak.

E vetélkedő ötlete úgy született meg, hogy, az osztályban zajló tanulás mellett, kerestük az alkalmat, amikor a kisdíjakok együtt tevékenykedhetnek, tanulhatnak és emlékezhetnek történelmünk jeles napjaira és fontos személyiségeire. S mindezt a felekezetek közötti párbeszéd jegyében, hiszen a különböző vallások jellegzetességeiből állítottuk össze a vetélkedő kérdéseit. Ma már a kisdíjakok tudják, ki fordította le először magyar nyelvre a Bibliát, hogy ki a legismertebb refomátus zsoltárfordító, vagy hogy melyik fejedelem nevéhez fűződik a vallásszabadság elvének törvénybe iktatása. De ennél sokkal gazdagított volt az együttlét!

A vetélkedő kérdéseit, próbáit ének, vers és ima fűszerezte, ezeket a csapattagok adták elő, ezzel is színesítve az emlékezés és az együttlét hangulatát. Bátran mondhatjuk, hogy sikeres és örömteli alkalom volt, és a befektetett munka és fáradozás meghozta gyümölcsét. Ezért pedig köszönet illeti Baka Judit tanítónőt a Balázs

Ferenc Oktatási Központ részéről, aki ötletével, lelkesedésével és a diákok felkészítésébe fektetett munkájával tette lehetővé ezt a különös alkalmat. De köszönetet érdemel minden tanítónő és tanár-kolléga, akik segítettek a vetélkedő megszervezését és sikeres lebonyolítását. Külön köszönetet mondunk az Unitárius Nőszövetségnek az anyagi támogatásért! Ez lehetővé tette, hogy a résztvevő diákok aprócska tárgyi jutalomban is részesüljenek, amely emlékeztetni fogja őket arra a napra – és remélhetőleg emlékeztető marad mindarra, amit közösen tanulnak és megélték. Adja Isten, hogy számos hasonló alkalom élhessünk meg közösen!

Bodor Lídia-Emese

Látszólagos veszély

Egy férfi férjes asszonyt szokott meg egy létrán a holdfényes éjszakában. A nő így szól:

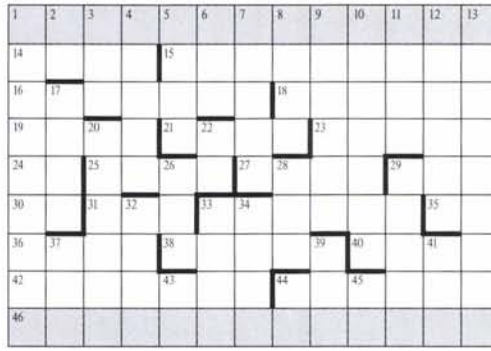
– Ha a férjem tudná mit csinálunk, mindkettőnk azonnal megölné!

– ...! – jön a váratlan megnyugtató válasz a pasitól.

Vízszintes: 1. A poén első része.

14. Tokaji borfajta. 15. Kérdésekkel elbizonytalanít valakit a helyes válasz megadásában. 16. Búzós mocsár. 18. „Már hó el a bérczi tetőt.” (Petőfi: Szeptember végén) 19. Lada típus. 21. Cseh teherautó márka. 23. Csattogó, éles hangú költözőmadár. 24. Nagyság része! 25. Az egység 10^{-18} -ik része. 27. Konzervet kibont. 29. Romlott a tojás. 30. Rubel magánhangzói. 31. Magyar esztéta volt (Lajos). 33. Ruhatartozékokkal ellátott. 35. Üres a ler! 36. Francia író volt (André). 38. Zendül valami ellen. 40. ..., az idegen – Neoton Familia sláger. 42. Porciózó. 44. Aki ezzel kel, az morcos egész nap. **46. A poén befejező része.**

Függőleges: 1. Napkelte elletéte. 2. ... királya, Lalo-opera címe. 3. Az Ung ukrán neve (UZS). 4. Madárfajta. 5. Szalonnát főz. 6. Textilnövény. 7. Ahhoz hasonló. 8. Franciaországi város. 9. Európaiak megszállása Indiában. 10. Ütemesen kattog. 11. Nemi jelleg. 12. Erre-arra változtat. 13. Levélíró azonosítása céljából szokták csináltatni a gyanúsítottal. 17. Francia folyó. 20. Darabkákra szeletel. 21. A Jupiter egyik holdja. 26. Taszít. 28. ... Sumac, perui énekesnő. 29. Férfinév. 32. Monda. 33. Díszelőadás, díszruha jelzője. 34. Oxigénmódosulat. 37. Múlását óra méri. 39. Nóta. 41. Lokál. 43. Véd. 44. Bárium vegyjele. 45. Nedv.

Óvatosság

A doktor találkozik az egyik páciensével, és megkérdi:

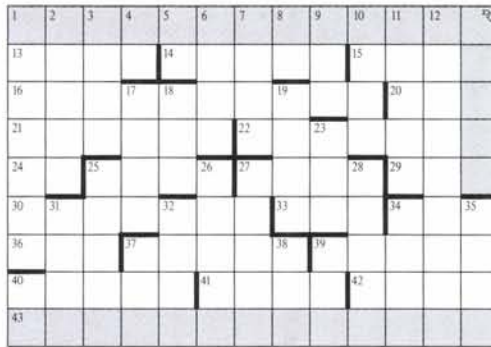
– Na, hogy vagyunk, hogy vagyunk?

– ...! – jön az elővigyázatos felelet. (poén a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A poén első része.

13. Ilona, falun. 14. Francia folyó. 15. Vágóeszköz. 16. Nagy lakoma. 20. Kopasz. 21. A puskagolyó és a puskapor is ez. 22. Ócskaság a piacon. 24. Előd. 25. Nem enged. 27. Véres költő és császár volt az ókori Rómában. 29. Könnyezik. 30. Az utolsó erdélyi polihisztor (Sámuel). 33. Angol tagadás. 34. Napszak. 36. Táncmultság. 37. Növényféle. 39. Szinnyei ... Pál, magyar festő volt. 41. Korallzátony. 41. Gárdonyi Géza színműve. 42. Gabonafajta. **43. A poén befejező része.**

Függőleges: 1. Minél hamarabb. 2. Most kezdi az iskolát. 3. Béklyóba kötés. 4. Maros megyei autójel. 5. Bodri lakik benne. 6. Fekete, franciául. 7. Ékesség. 8. A sort közepe! 9. Minőség Ellenőrző Osztály, röviden. 10. Kis hegyecske. 11. Betegség-megelőző injekció. 12. Egyfajta apáca. 17. ..., az is, mindegyik. 18. ... Ferrer, filmszínész. 19. Zavartság, feszélyezettség. 23. Irodalmár. 25. Kártyaletét. 26. Zacskó. 27. Ókori görög istennő volt. 28. Dél-amerikai író volt (Lissandro). 31. Részlet. 32. Látószerv. 34. Férfinév. 35. A mértanban a kúp is, a kocka is ez. 37. ... de France. 28. Szemcsés anyag. 39. Angol asszony, röviden. 41. Költői indulatszó.

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
dr. Czire Szabolcs főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Hírek, Ifjúsági Oldal)

Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail: unitariuskozlonyn@gmail.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján: www.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhoz előtti hónap 20-a.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat nem teszünk közzé.

Kéziratokat nem örzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

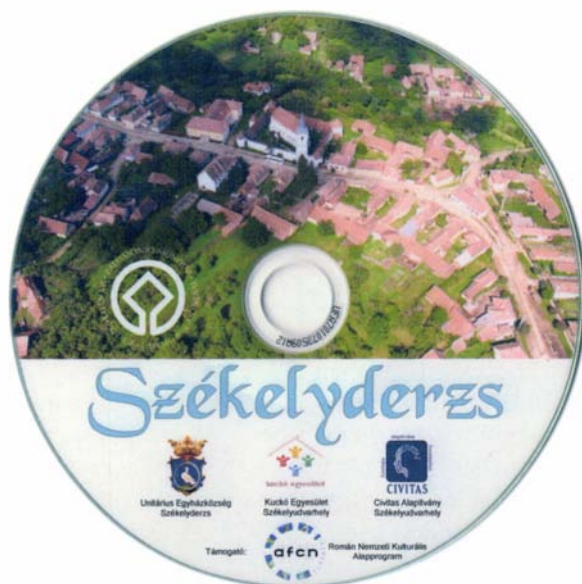
A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

Székelyderzs

faluismertető CD

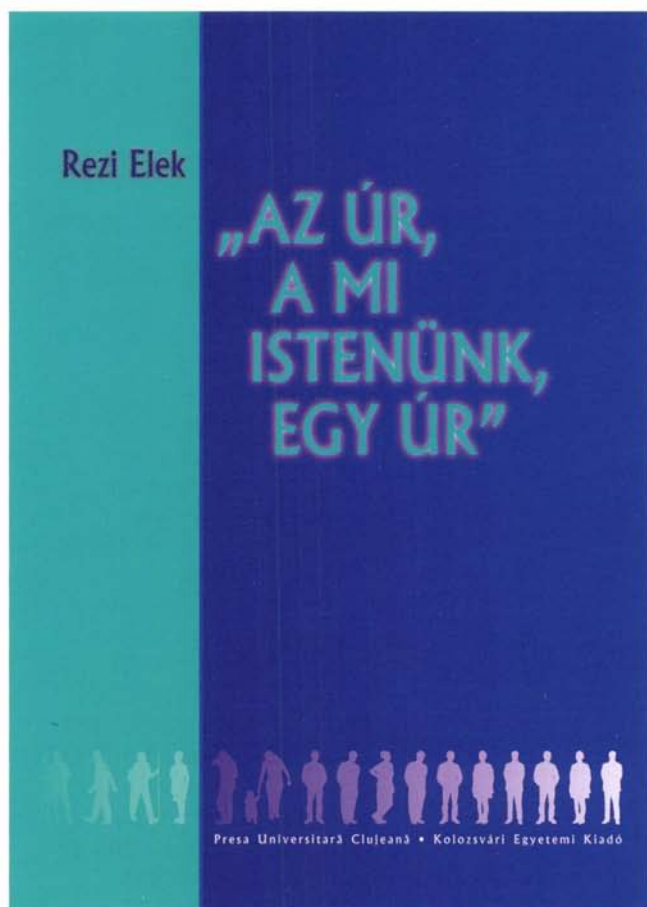
A hasznos és példamutató „elektronikus kiadvány” a település múltját és jelenét hozza az érdeklődő elé. A Székelyderzsi Unitárius Egyházközség, a székelyudvarhelyi Kuckó Egyesület és a Civitas Alapítvány közös kiadványában a falutörténeten, illetve az egyházközség és templom ismertetőjén kívül az iskoláról, az önkormányzatról, a turizmus szempontjából fontos adottságokról és kilátásokról, illetve a falu sajátos hagyományőrző arculatáról hallgatunk-láthatunk-olvashatunk. Külön figyelemre méltó az egyházközség bemutatása – ezen belül is Demeter Sándor Lóránd lelkész személyes „idegenvezetése” –, hiszen filmfelvételeket láthatunk a harang- és orgonaszentelésről, helyi úrvacsora-osztásról, esküvőről, keresztelőről, konfirmációról, az ODFIE által rendezett színjátszó találkozóról, mint ahogy a vasárnapi iskolások életéről is.

Rezi Elek: „Az Úr, a mi Istenünk, egy Úr”

Hiánypótló kötet látott napvilágot Rezi Elek teológiai tanár és a Kolozsvári Egyetemi Kiadó jóvoltából: *Az Úr, a mi Istenünk, egy Úr* címmel bevezetés az unitárius vallás és teológia világába. Nem iskolai „hittankönyv”, mégis az unitárius hittan rendszeres foglalatát kínálja a kötet minden igényes érdeklődő számára. Az alapfogalmak meghatározása és rendszerbe állítása után a dogmatika és hittan értelmezése, majd a hitvallás elemzése következik. A szerző ezután a teológia viszonyát vizsgálja a többi tudományokhoz, utána pedig a teológia és a vallás meghatározó elemeit sorolja. A teológia forrásainak áttekintése után az unitárius vallás istentanát foglalja össze, majd Isten „munkái” között a teremtés, a gondviselés, illetve a szentlélek értelmezését adja. Az imádságról szóló fejezetet az unitárius vallás jézustana, majd embertana követi. A bűnről és a bűnbocsánat fogalmáról, illetve a szertartásokról és magáról az egyházzal is külön fejezetek szólnak. Az üdvözülés és az örök élet elemző megközelítését végül a kereszténység és a világvallások párbeszédének áttekintése követi.

A kötet az EUE iratterjesztő hivatalában kapható.

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő (Sepsiszentkirály), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök (Segesvár), **Bodor Lídia-Emese** teológiai hallgató (Kolozsvár), **Czerán Zsuzsa**, nyugdíjas, háztartásbeli (Magyarsáros), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész, mentálhigiénés szakember (Kolozsvár), **Fülöp Júlia** gy. teológiai hallgató, egyetemi-ifjúsági lelkész (Kolozsvár), **Gergely Noémi** egyetemi hallgató (Székelyudvarhely–Kolozsvár), **Gyerő Dávid** lelkész, EUE-előadótanácsos (Kolozs–Kolozsvár), **Józsa István Lajos** lelkész (Torda), **Koppándi Benczédi Zoltán** lelkész (Lupény-Vulkán, Déva), **Lőrinczi Lajos** esperes-lelkész (Csehétfalva), **Márkos Szilvia**, diák (Homoróddaróc), **Máthé Gyöngyi** tanár (Gyergyószentmiklós), **Mikó Ferenc** gy. segédlelkész (Székelykeresztúr), **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye), **Péterffy Enikő** tanár (Kolozsvár), **Szabó László** lelkész (Szind–Kolozsvár), **Tódor Csaba** lelkész (Homoródszentpál), **Újvárosi Katalin** lelkész (Székelymuzsna).